



# Vuosikertomus 2015

Maataloustuottajain Pohjois-Suomen Liitto  
MTK-Pohjois-Suomi ry.

98. Toimintavuosi



Pohjois-Suomi **MTK**

# Sisällys

## MTK-Pohjois-Suomi

[www.mtk.fi/liitot/pohjoissuomi](http://www.mtk.fi/liitot/pohjoissuomi)

**Oulun toimisto** Rautatienkatu 16 C 22, 90100 Oulu

### Toiminnanjohtaja

Tarja Bäckman  
020 413 3501 \*  
050 553 5510  
[tarja.backman@mtk.fi](mailto:tarja.backman@mtk.fi)

### Järjestöagrologi

Sirpa Laitinen (ent. Törmikoski)  
020 413 3503 \*  
044 339 2319  
[sirpa.laitinen@mtk.fi](mailto:sirpa.laitinen@mtk.fi)

### Toimistos sihteeri

Johanna Vaittinen  
020 413 3502 \*  
040 778 8030  
[johanna.vaittinen@mtk.fi](mailto:johanna.vaittinen@mtk.fi)

**Kajaanin toimisto** Kauppakatu 25 A, 87900 Kajaani

### Kenttäpäällikkö

Markku Karjalainen  
020 413 3374 \*  
040 539 1623  
[markku.karjalainen@mtk.fi](mailto:markku.karjalainen@mtk.fi)

### Hankevetäjä

Heidi Kumpula  
020 413 3505 \*  
040 0218 720  
[heidi.kumpula@mtk.fi](mailto:heidi.kumpula@mtk.fi)

\* Hinta 0204-numeroin soittaessa on 8,35 snt/puhelu + 6,55 snt/min (lankapuhelimella) tai 8,35 snt/puhelu + 18,05 snt/min (matkapuhelimella).

Vaikeuksien vuosi.....	4
Puheenjohtajan katsaus.....	5
Jäsenistö ja hallinto.....	6
Toimialue.....	6
Jäsenistö.....	6
Liiton johtoelimet ja toimihenkilöt.....	6
Palkitsemiset.....	8
Liiton toiminta.....	10
Sääntömääräiset kokoukset.....	10
Johtokunnan kokoukset.....	11
Valiokuntien kokoukset.....	15
Neuvottelukunnan kokoukset.....	16
Juhlat, retket ja tapahtumat.....	17
C-alueen tuottajaliittojen yhteistyö.....	18
Koulutus.....	19
Tiedotustoiminta.....	20
Hanketoiminta.....	20
Maataloustuottajain Pohjois-Suomen liiton henkilöjäsenet.....	21
Tilinpäätös.....	22
Johtokunnan toimintakertomus vuodelta 2015.....	24
Järjestö.....	24
Toimintaolosuhteet.....	24
Edunvalvonta- ja muu toiminta.....	24
Hallinto.....	25
Henkilöstö.....	26
Talous.....	26
LIITTEET:	
Tilintarkastuskertomus.....	27
Toiminnantarkastajien kertomus.....	28

**Taitto** Mainostoimisto Greystone Oy / Tiina Mustonen

**Kuvat** MTK:n arkisto

# Vaikeuksien vuosi

Kulunut vuosi oli lähistorian vaikein maataloudelle. Vaikeissa olosuhteissa edunvalvonnan on näytettävä kyntensä. Maataloustuottajajärjestön täytyy myös kyetä tarjoamaan toivoa ja henkistä tukea vaikeuksiin ajautuneille maanviljelijöille.

Tässä vuosikertomuksessa kerromme, kuinka MTK pyrki havahduttamaan päättäjät sekä politiikassa että kaupan keskusliikkeissä maataloutemme kriisiin. Vuoden 2014 syksyllä EU:n asettamista Venäjän pakotteista alkanut maidon tuottajahinnan jyrkkä lasku jatkui edelleen alkuvuonna 2015. Maanviljelijöitä loukkasi, että samaan



aikaan S-ryhmä päätti ottaa kilpailuvaltikseen elintarvikkeiden halpuuttamisen. Koska ei kehdattu puhua halventamisesta, keksittiin uusi termi. Viljelijät ja viljelijäjärjestö pelkäsivät kotimaisten elintarvikkeiden hintamielikuvan puolesta; voiko halpuutetun tuotteen mielikuvana olla korkea laatu? Suomalaisessa maataloudessa tehdään mahdollottoman paljon työtä elintarvikkeiden laadun, puhtauden ja terveellisyyden hyväksi. Siihen ohjaavat lainsäädäntö, tukiohjelmien säännöt ja tunnollinen kansanluonne. Jotta kuluttajille pystyttäisiin osoittamaan, mikä on viljelijän osuus elintarvikkeen hinnasta, MTK järjesti keväällä 2015 valtakunnallisen pyttipannutapahtuman, jossa kuluttajille myytiin pyttipannuannoksia tuottajahintaan 30 sentillä. Viljelijän osuudesta on hankala enää halpuuttaa, oli viestimme. Tapahtuma sai suuren huomion ja rikkoi julkisuusmuurin.

Toinen tuottajien kannanilmaus oli yhteisen Eurooppamme maanviljelijöiden mielenosoitus maidon hintakriisiä vastaan ja EU:n tukitoimenpiteiden puolesta Brysselissä syksyllä. Viljelijät kautta Euroopan ovat kokeneet saman ongelman; vaikka Venäjälle asetetut pakotteen ovat EU:n ulkopoliittikan tulosta, Venäjän asettamien vastapakotteiden hinnan maksavat vain maanviljelijät. Unioni ei vielääkään ole varsinaisesti edes myöntänyt esim. maitokriisin olemassaoloa. Eurooppalainen yhteisvastuu on viljelijöiden kohdalla

pettänyt pahan kerran. Myös MTK lähetti edustajansa Brysselin mielenosoitukseen. Sinne matkasi 20 suomalaista viljelijää, joista kaksi MTK Pohjois-Suomen alueelta. Mielenosoituksen tuloksena EU myönsi ensimmäisen merkittävän, 0,5 miljardin euron suuruisen kriisipaketin maataloudelle, josta Suomen osuus jäi kuitenkin valitettavan pieneksi.

Kaikkien tuotteiden huonojen tuottajahintojen lisäksi viljelijöitä piinasi viime vuonna poikkeuksellisen sateinen ja viileä kesä. Heti kevästä lähtien pelloille kylvötoihin pääseminen oli sateiden takia vaikeaa. Sateet jatkuivat reippaina syksyyn saakka. Sadonkorjuu kesällä nurmilla ja syksyllä vilja- ja perunamailla oli kaikkialla yhtä hankalaa. Pellot eivät kestäneet koneiden painoa, kasvustot vaurioituivat ja niiden laatu heikentyi. Harvinaisen vaikeissa olosuhteissa juuri käyttöön otetun uuden maataloustukijärjestelmän joutamattomuus tuli selvästi esille. MTK ajoi voimakkaasti ja onnistuneesti monien käytännössä mahdolltomiksi osoitettujen tukiehtojen muutoksia. Samaan aikaan käytiin myös puolustustaistelua maatalouden lomitussuhteiden säilymisen puolesta.

Viime vuosi oli työteliäs ja raskas maanviljelijöille ja myös MTK:lle. Se tehtiin, mikä kyettiin, mutta enempäänkin olisi ollut tarvetta. Olen varma, että ilman MTK:ta viime vuoden saldo maataloilta olisi ollut vielä paljon huonompi.

Tarja Bäckman

# Puheenjohtajan katsaus



Takaraivooni on iskostunut kuva kesäkuun 23. päivästä viime vuonna. Mieleeni tuli ajatus, oliko tämä tässä, onko tämä kesä menetetty. Päivänä, jolloin pitäisi olla tekemässä eläimille rehua, satoi kaatamalla ja pellot lainehtivat vettä. Samalla kun tuskailin oman rehuntekonin kanssa, tiesin että useilla viljelijöillä oli vielä isoja aloja kylvämättä. Tilanne oli mahdoton, vaikka kylvöaikaa oli jäljellä kesäkuun loppuun, ja jota myöhemmin jatkettiin vielä kolmella viikolla. Tässä vaiheessa olisi pitänyt nostaa kädet pystyyn kylvöjen suhteen ja todeta kylvöajankohdan olevan jo liian myöhäinen. Tilat menettivät vain kalliita ostopanoksia kylväessään peltonsa heinäkuun puolella ja lisäksi osa pelloista poljettiin vielä pilalle tulevia vuosia ajatellen.

Kuluvana vuotena on vietetty useiden yhdistysten 70-vuotisjuhla. Yhdistysten historiassa kato on vierailut aika ajoin; aina niistä on kuitenkin selvitetty. Aikaisemmin kadon sattua kohdalle oli pula ruoasta, nykyisin on enemmänkin pula rahasta. Viisikymmentäluvun lopussa, muistaakseni vuonna 1959, kato koetteli meidän aluetta rankasti. Tällöin MTK osoitti tarpeellisuutensa hankkimalla perunaa tiloille. 1960-luku muistetaan pakettipelloista ja Ruotsiin muutosta. Samalla maatalous alkoi myös voimakkaasti koneellistumaan sekä tehostumaan ja sillä tiellä ollaan edelleen.

40 vuotta sitten luotiin lomitussuhteiden järjestelmä, meidän kruununjalokivi. Viime vuonna nykyisen järjestelmän jatko on ollut uhattuna. Alkuperäisen esityksen mukaisena toteu-

tuessaan uusi järjestelmä olisi heikentänyt tilannetta 39 %:lla lomaoikeutetuista ja peräti 24 % olisi menettänyt sekä vuosiloma- että sijaispuoikeuden. Hulluinta esityksessä oli, että lomaoikeuden menettäneiden joukossa olisi ollut eniten tilojaan kehittäneitä automaattilypsyyn siirtyneitä tiloja. Lisäksi lomahallinnon koulutuksissa on jo opastettu tiloja tekemään yksilöllisiä edunvalvonta-asiakirjoja, joilla valtuutetaan joku toinen hakemaan lomitusta tilanteessa, jossa tilallinen itse ei kykene sitä tekemään. Tällainen toimintamalli ei oikein sovi yhteen hallitusohjelmassa olevan hallinnollisen taakan ja byrokratian purkamisen kanssa. Liittomme vaikutti omalta osaltaan voimakkaasti päättäjiin asian korjaamiseksi. Olimme yhteydessä etenkin kansanedustajiin. Tätä kautta saimme viestimme perille suoraan päätöksenteon keskiöön. Uuteenkin esitykseen jäi muutamia kipupisteitä mm. varallaolon kalleus, joka arvioiden mukaan tulee maksamaan noin kaksituhatta euroa tätä palvelua käyttäville tiloille. Varallaolon hinnoitteluun on kuitenkin mahdollista palata myöhemmin erillisessä työryhmässä, joka pohtii lomituksen hallintomallia. Meidän tehtävänä on kuitenkin huolehtia, että emme menetä kruununjalokiveämme.

Nykyään taistellaan markkinoilla kuluttajien sieluista. Siitä, kenen näkemykset menevät parhaiten perille. Siinä taistelussa on myös MTK:n oltava mukana. Meidän on selviydyttävä voittajina raadollisessa mediapelissä jossa mielikuvat ohjaavat ostokäyttäytymistä. Olemme saaneet kuulla ulkomaisesta riistobroilerista ja antibioottijäämistä lihassa. Syksyllä Oulun Rotuaarilla Oikeutta eläimille -järjestö järjesti esityksen, jolla pyrittiin mustamaalaamaan suomalainen kotieläintuotanto. Saimme tietää tapahtumasta ja jäsenemme ideasta tehdä vastavuoroisesti kuvakollaasi omasta näkökulmastamme heti tapahtuman perään. Keskustelimme johtokuntana asiasta ja meidän oli helppo lähteä tapahtumaan mukaan. Keräsimme runsaasti kuvamateriaalia, joka toi maaseudun ja tuotannon parhaat puolet esiin. Tapahtuma osoitti, että meillä pitää olla valmius toimia nopeasti ja oikea-aikaisesti.

Samoin MTK-Haapajärven tekemä julkisten hankintojen kotimaisuus selvitys on asia, joka ansaitsee kiitoksen.

MTK tarvitsee aktiivisia yhdistyksiä ja aktiivisia ihmisiä. Tarvitsemme kaikkia teitä.

Jari Ahlholm

# Jäsenistö ja hallinto

## TOIMIALUE

MTK-Pohjois-Suomen toimialueen vuonna 2015 muodostivat 33 kuntaa tai kaupunkia. Liiton kotipaikka on Oulu ja toimipisteet sijaitsevat Oulussa ja Kajaanissa.

## JÄSENISTÖ

### Yhdistykset

Kertomusvuonna oli Maataloustuottajain Pohjois-Suomen Liiton jäsenenä 43 maataloustuottajain yhdistystä. Yhdistysten kokonaisjäsenmäärä 30.12.2015 oli 12 368 jäsentä.

### Yhteisöt

Yhteisöjäsenmaksun kertomusvuodelta maksoivat seuraavat yhteisöt: Lihakunta, Osuuskunta Pohjolan Maito, Osuuskunta ItäMaito, Pohjois-Pohjanmaan Osuuspankkiliitto, LähiTapiola Pohjoinen, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa, MHY Länsi-Kainuu, MHY Kainuu sekä MHY Ylä-Kainuu.

### Kunniajäsenet

maanviljelijä Juhani Keränen	Muhos
toimitusjohtaja Risto Rusko († 20.5.2015)	Oulu
maanviljelijä Kauko Törmänen	Kuusamo
pitäjänneuvos Arvi Viitala († 12.2.2015)	Kärsämäki
maanviljelijä Jaakko Vuolteenaho	Nivala
kunnallisneuvos Veikko Ylilauri	Lumijoki

## Johtokunnan jäsenten osallistumiset liiton johtokunnan kokouksiin vuonna 2015

Johtokunnan jäsenet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Yht.
Jari Ahlholm, pj	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	11
Tuija Korhonen, vpj	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	10
Urpo Heikkinen	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	10
Lassi Keränen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	11
Pentti Keränen	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	10
Eija Kodis	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	10
Inga Manninen	X	X			X			X	X			5
Liisa Myllylä	X	X	X		X	X	X		X	X		8
Tuomo Tamminen	X	X	X		X	X	X		X	X		8
Jaakko Rikkola	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	11
<b>Yhteensä</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>8</b>	<b>6</b>	<b>10</b>	<b>9</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>10</b>	<b>8</b>	<b>7</b>	

## LIITON JOHTOELIMET JA TOIMIHENKILÖT VUONNA 2015

### Johtokunta

	johtokunnassa vuodesta
Mv. Jari Ahlholm, Kärsämäki	2010
-puheenjohtaja 2015 alkaen	
Mv. Tuija Korhonen, Sotkamo	2015
-varapuheenjohtajana 2015 alkaen	
Mv. Urpo Heikkinen, Kempele	2010
Mv. Lassi Keränen, Hyrynsalmi	2013
Mv. Pentti Keränen, Paltamo	2010
Mv. Eija Kodis, Nivala	2015
Mv. Inga Manninen, Yli-li	2010
Mv. Liisa Myllylä, Haapajärvi	2010
Mv. Tuomo Tamminen, Raahe	2012
Mv. Jaakko Rikkola, Utajärvi(*)	2010

(\*) Nuorten valitsema edustaja

### Valiokunnat

#### Työvaliokunta

Ei nimetty.

#### Nuorten valiokunta

Jaakko Rikkola	Utajärvi pj.
Susanna Karvonen	Puolanka
Sauli Joensuu	Raahenseutu
Mika Koukkari	Vaala
Laura Mulari	Suomussalmi
Taru Vähäsöyrinki	Pyhäntä
Hanna Luukinen	Liminka
Elina Röyttä	Oulainen
Ossi Erkkilä	Nivala
Essi Ronkainen	Hyrynsalmi
Sirpa Törmikoski	siht.

#### Kuluttajavaliokunta

Päivi Sivonen	Kajaani
Krista Lamberg	Oulunseutu
Helena Kukkonen	Ruukki
Eija Komulainen	Kuhmo
Allan Jetsonen	Tyrnävä
Päivi Lepistö	Raahenseutu
Tuomo Tamminen	Raahenseutu
Sirpa Törmikoski	siht.

#### Maaseutuyrittäjävaliokunta

Pentti Keränen	Paltamo pj.
Timo Hyvönen	Sotkamo
Pekka Kemppainen	Pyhäntä
Markku Rikula	Vaala
Panu Jaakonaho	Haapajärvi
Tarmo Turunen	Kempele
Markku Karjalainen / Anita Mäkipelto	siht.

#### Porotalousvaliokunta

MTK Pohjois-Suomen alueelta:	
Lassi Keränen	Suomussalmi
Henri Hentilä	Kuusamo
Mikko Tyni	Taivalkoski
Markku Karjalainen	
MTK-Lapin alueelta:	
Matti Rissanen	Sodankylä
Kaija Kinnunen	

#### Sosiaalivaliokunta

Liisa Myllylä	Haapajärvi pj.
Outi Piukkala	Pyhäjoki
Riitta Kähkönen	Kuhmo
Sirkka Pankinaho	Pudasjärvi

Taina Laukkanen-Ervasti Kuusamo  
Tero Seppänen Vaala  
Markku Karjalainen / Anita Mäkipelto siht.

#### Maa- ja ympäristövaliokunta

Urpo Heikkinen	Kempele
Kimmo Kantomaa	
Pekka Kumpulainen	Kärsämäki
Pekka Lehto	Rovaniemi (mhy)
Pirkko Laitinen	Utajärvi (mhy)
Juha Virkkunen	(mhy)
Samuli Kokkonen	MTK
Heikki Rahko	MTK
Markku Ekdahl	MTK
Kaija Kinnunen	MTK- Lappi
Tarja Bäckman	siht.

#### Luomuvaliokunta

Samuli Leinonen	Vaala
Ari Komulainen	Vuolijoki
Pasi Korhonen	Sotkamo
Veli Hyttinen	Pudasjärvi
Tommi Kallinen	Ruukki
Lassi Keränen	Hyrynsalmi
Tuomo Nurkkala	Nivala
Sirpa Törmikoski	siht.

#### Edustajat

Liiton edustajina eri yhteisöissä ovat kertomusvuonna toimineet mm.:

#### MTK:n johtokunta

Eero Isomaa Nivala  
1.12.2004 alkaen

#### MTK:n valtuuskunta

Varsinaisina jäseninä:

Jari Ahlholm	Kärsämäki
Tuija Korhonen	Sotkamo
Pekka Hallikainen	Ylikiiminki
Ari Varis	Pyhäjärvi
Jukka Ojantakanen	Rantsila
Varajäseninä:	
Jaakko Rikkola	Utajärvi
Lassi Keränen	Hyrynsalmi
Ari Pirkola	Pyhäjoki
Harri Peltola	Puolanka
Päivi Lepistö	Raahenseutu

#### MTK:n valiokunnat

Aluekehitysvaliokunta:  
Harri Peltola Puolanka  
Maitovaliokunta:  
Eero Isomaa Nivala  
Nautajaosto:  
Inga Manninen Yli-li  
Hyvinvointivaliokunta:  
Liisa Myllylä Haapajärvi  
Luomuvaliokunta:  
Samuli Leinonen Vaala  
Tuotantotalousvaliokunta:  
Jari Ahlholm Kärsämäki  
Maaseutuyrittäjävaliokunta:  
Timo Hyvönen Sotkamo  
Perunavaliokunta:  
Janne Matinlauri Tyrnävä  
Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta:  
Urpo Heikkinen Kempele

#### Toimihenkilöt

##### MTK-Pohjois-Suomi:

Toiminnanjohtaja:  
Tarja Bäckman, agronomi, MMM  
1.1.2014–

Kenttäpäällikkö:  
(Vuorotteluvapaalla 1.10.2014–24.9.2015)  
Markku Karjalainen, agrologi  
1.1.2001–

Vs. kenttäpäällikkö 1.1.–24.9.2015  
Anita Mäkipelto, FM

Järjestöagrologi:  
Sirpa Laitinen, agrologi (YAMK)  
4.8.2008–

Toimistos sihteeri:  
Johanna Vaittinen, tradenomi  
1.3.2010–

Timo Korhonen, agrologi  
(toimivapaalla kansanedustajakauden ajan)

Toimiston siivouksesta on huolehtinut  
RTK-Palvelu Oy.

# Palkitsemiset

## MTK:n kultaisen ansiomerkin sai kertomusvuonna

Hallikainen Pekka	Oulu
Karjalainen Markku	Paltamo
Keränen Pentti	Paltamo
Lithovius Antti	Lumijoki
Myllylä Liisa	Haapajärvi
Peltola Harri	Puolanka
Törmikoski Sirpa	Kärsämäki
Valtanen Juha	Kajaani
Varis Ari	Pyhäjärvi

## MTK:n ansiomerkin sai kertomusvuonna

Haataja Kaisu	Kajaani
Heikkilä Esa	Kuusamo
Heikkinen Jouni	Hyrnsalmi
Heikkinen Liisa	Hyrnsalmi
Jauhiainen Lea	Pyhäjärvi
Kauppi Ari	Tyrnävä
Keränen Lassi	Hyrnsalmi
Keränen Tuomo	Tyrnävä
Kirvesoja Markku	Oulu
Komulainen Ari	Kajaani
Komulainen Päivi	Kajaani

Kortelainen Terhi	Kajaani
Korvajärvi Tuula	Paltamo
Kyllönen Hannu	Pyhäjärvi
Käkilehto Ulla	Kuusamo
Leinonen Maire	Tyrnävä
Leskelä Antti	Muhos
Moilanen Mika	Taivalkoski
Määttä Auvo	Kuusamo
Ronkainen Markku	Paltamo
Seppänen Tero	Vaala
Sipola Atso	Oulu
Tolonen Mikko	Suomussalmi
Tornio Jouni	Lumijoki
Väisänen Matti	Paltamo
Väisänen Matti	Kajaani

## Liiton viirin sai kertomusvuonna

Seija Korjonen	Nivala
Eija Komulainen	Kuhmo
Riitta Kähkönen	Kuhmo
Jari Pietilä	Liminka
Kaarlo Saarenpää	Muhos
Timo Jussila	Oulu

Ismo Kervinen	Siikalatva
Heikki Heikkinen	Kuhmo
Pekka Laaksonen	Siikajoki
Tarja Lamberg	Oulu
Sirpa Törmikoski	Kärsämäki

## Liiton myöntämät kunniakirjat

Yhdistykset ovat hakeneet liiton myöntämiä kunniakirjoja, johtokunta on myöntänyt kertomusvuoden aikana seuraavat kunniakirjat:

**MTK-Haapajärvi:** Jouko Pekonen ja Tarja Tammela-Pekonen, Kullervo ja Riitta Pihlajamaa, Hannu ja Anu Virtanen, Harri ja Marja Finnilä, Heikki Niemelä ja Satu Oikarinen, Markku ja Irmeli Piipponiemi, Ilkka ja Teija Myllylä, Veikko ja Aini Isoherranen, Jukka ja Marja Raappana, Anneli ja Esko Rintala, Veikko ja Maija Pekkala, Esko ja Sisko Peltoniemi, Risto Leipälä

**MTK-Hailuoto:** Isola Armi, Vähämettä Seppo, Pramila Esa, Joensuu Lauri, Vähämettä Arto, Ranta Timo, Sipilä Arto

**MTK-Rantsila:** Helena Nissinen, Ari Tuovinen, Tuomo Näsänen, Mariika Rosenberg, Marja Koukkari, Eero Leinonen, Jukka Ojantakanen, Heikki Kokkonen

**MTK-Sotkamo:** Aimo Korhonen, Jorma Mankinen, Pertti Okkonen, Oiva Korhonen, Timo Hyvönen, Merja Kaipainen, Riitta Sirviö, Esa Määttä, Juhajouni Karttunen

**MTK-Paltamo:** Juho Tervonen, Vilho Kovalainen, Jaakko Heikkinen, Raili Leinonen

**MTK-Pyhäjärvi:** Junttila Kyösti, Räisänen Tapani, Multala Irmeli ja Matti, Marin Kaisa ja Olavi, Manninen Veli-Tapio

## Kunniajäseniksi valittiin kertomusvuonna

Heikki Heikkinen	Kuhmo
Timo L. Kauppi	Tyrnävä

## Edesmenneet kunniajäsenet kertomusvuonna

Pitäjäneuvos Arvi Viitala, Kärsämäki  
Toiminnanjohtaja Risto Rusko, Oulu



Pekka Hallikainen piti merkkiä saajien puheen.



MTK Pohjois-Suomen ja MTK-Keski-Pohjanmaan edustajat Risto Ruskon siunaustilaisuudessa 12.6.2015 Oulussa.

# Liiton toiminta

## SÄÄNTÖMÄÄRÄISET KOKOUKSET

### KEVÄTKOKOUS 29.4.2015

#### Limingan kansanopistolla Limingassa

Kokoukseen osallistui 33 yhdistyksestä 90 virallista kokousedustajaa ja yhteisöistä 3 edustajaa. Yhteensä paikalla oli 93 kokousedustajaa ja kaikkiaan 100 henkeä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Kaarlo Sutela Lumijoelta ja sihteeriksi järjestöagronogi Sirpa Törmikoski.

Kokouksen aluksi pidettiin hiljainen hetki edesmenneen maanviljelijä Arvi Viitalan muistolle.

Kokouksen alussa vuoden työssäoppimistilana palkittiin Sari ja Jukka Komulaisen maatalo Soikamosta. Vuoden Helmi -yhdistyksen palkinnon sai MTK-Tyrnävä ja Vuoden Maaseutunuori -palkinnon Tiina Pietikäinen Haapajärveltä.

Kokouksen pääpuhujana oli maitoasiamies Ilkka Pohjamo MTK:sta. Ajankohtaiskatsauksessaan hän kävi laajasti läpi maidontuotannon kokonaisuutta Suomen ja EU:n tasolla. Esityksessään Pohjamo kertoi myös mm. kansallisen pohjoisen tuen uhkakuvista, muutoksen alla olevasta eläinsuojelulainsäädännöstä sekä EU:n alkaneen ohjelmakauden tukijärjestelmien taustoista ja sisällöstä.

Aluepäällikkö Janne Kiljala Atria Oyj:stä piti katsauksen yrityksen tilanteesta. Kiljala kävi läpi erityisesti naudanlihan tuotannon markkinatilannetta tuotantomäärien ja hintakehityksen osalta. Esityksen aikana kuultiin myös mm. Atrian ketjuun tulossa olevista uusista tuotantolaitoksista sekä yrityksen kehittyvästä A-rehun kokonaisuudesta.

Toiminnanjohtaja Tarja Bäckman esitteli vuodelta 2014 liiton toiminnan ja vuosikertomuksen, tilinpäätöksen ja tilintarkastajien lausunnon. Kokous hyväksyi vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden johtokunnalle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2014.

#### MTK Pohjois-Suomen kevätkokouksen tiedotteessa todettiin seuraavaa:

Suomen maatalous elää tällä hetkellä yhtä lähistoriansa pahinta kannattavuuskriisiä. Tuottajahinnat kaikissa tuotantosuunnissa ovat huonot johtuen ennen kaikkea Venäjän asettaman EU:n elintarvikkeiden tuontikiellon aiheuttamasta maailman laajuisesta elintarvikkeiden kriisistä. Samaan aikaan suomalaiset viljelijät ovat käymässä uuteen tukiohjelmakautteen, jonka myötä tilatasolla tuet laskevat 10–20 % ja niiden maksatuksien aikataulu siirtyy entistä myöhäisemmäksi. Tuotantopanosten, kuten lannoitteiden, hinnat eivät ole laskeneet vaan päinvastoin nousseet viime vuodesta.



Liiton kevätkokous Limingassa.

Maanviljelijöiden katseet kääntyvät tässä tilanteessa hallitusneuvottelijoihin ja maan tulevaan uuteen hallitukseen. Maatalouden kannattavuuskriisiin on reagoitava heti. Maatalouden vakauttamisohjelma on saatava käyntiin ja viljelijöiden on saatava todellisia kompensatioita etenkin markkinahintojen laskusta, joka on aiheutunut ulkopoliittisista syistä.

Viljelijät ovat parhaillaan täyttämässä ja jättämässä uuden tukijärjestelmän mukaisia tukihakemuksia tälle satoaudelle. Samalla järjestelmän monimutkaisuus ja käytännöllä vieraus on todella paljastunut. Etenkin ympäristökorvausjärjestelmä on viety tasolle, jossa toimeentulonsa maataloudesta hankkivan tilan on vaikea siihen sitoutua. Ympäristökorvausjärjestelmä ohjaa maataloutta "downshif-taamiseen", viljelysmaan siirtämiseen pois tuotannosta. Etenkään kotieläintilalla osan peltoalasta siirtäminen rehuntuotannon ulkopuolelle ei yleensä ole vaihtoehto, koska koko pinta-ala tarvitaan eläinten ruokkimiseen.

Maan uutta hallitusta odottavat mittavat byrokratian purkutalkoot. Ainakin maa ja elintarviketalouden byrokratia on kasvanut järjettömiin mittasuhteisiin ja tulee hirvittävän kalliiksi koko yhteiskunnalle. On selvää, että uusi hallitus joutuu tekemään tukijärjestelmien uudelleen tarkastelun ja päivityksen, jossa järjestelmiä on yksinkertaistettava ja saatava ne viljelijän kannalta motivoivimmiksi.

Biotalous on asetettu mittavia toiveita Suomen tulevaisuudentekijänä. Samalla huomio kiinnittyy maamme perinteisiin raaka-aineisiin uuden vaurauden luoja. Maaseudulla on biotalouden kova ydin. Tulevaisuuden biotalouden

tuotteiden jalostusaste ja -tehokkuus nostetaan kuitenkin aivan uudelle tasolle. Yksi biotalouden nousun edellytyksistä on metsätilojen omistusrakenteen pirstaloitumiseen puuttuminen ja kannustaminen metsätilojen sukupolvenvaihdoksiin mm. verotuksellisin keinoin.

### SYYSKOKOUS 30.11.2015

#### Koivu ja Tähti -kulttuurikeskuksessa Muhoksella

Kokoukseen osallistui 38 yhdistyksestä 122 kokousedustajaa ja yhteisöjäsenistä 5 edustajaa, yhteensä 127 kokousedustajaa. Yhteensä kokouksessa oli paikalla 149 henkilöä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Raimo Jokela Oulaisista ja sihteeriksi kenttäpäällikkö Markku Karjalainen.

Kokouksen aluksi pidettiin hiljainen hetki edesmenneen toiminnanjohtaja Risto Ruskon muistolle.

Kokouksen alussa jaettiin kultaiset ansiomerkit ja ansiomerkit tuottajaliiton alueelta ansioituille järjestötoimijoille.

Kokouksen pääpuhujana oli MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Tommi Lunttila, jonka johdolla myös huomionosoitukset annettiin. Lunttila kävi puheenvuorossa laajasti läpi maatalouden tulevaisuuden näkymiä tutkimusten valossa, syitä maatalouden nykyiseen vaikeaan taloustilanteeseen sekä järjestön toimintaa. Hän esitteli valmisteilla olevaa MTK:n järjestöuudistusta ja järjestön onnistumisia tiedotuksessa ja vaikuttamisessa.

Metsäkatsauksen piti kenttäpäällikkö Markku Ekhdahl MTK:sta.

Kokouksessa hyväksyttiin liitolle vuoden 2016 talousarvio, yhdistysten jäsenmaksut, luottamushenkilöiden palkkiot ja toimintasuunnitelma. Kokous valitsi myös tuottajaliiton johtokunnan jäsenet ja MTK valtuuskunnan jäsenen erovuoroisten tilalle. Johtokuntaan valittiin nuorten edustajaksi Sauli Joensuu Raahesta. Muiksi johtokunnan jäseniksi valittiin Hanna Luukinen Limingasta, Tiina Pietikäinen Haapajärveltä ja Hemmo Turpeinen Taivalkoskelta.

Kokous päätti kutsua liiton kunniajäseniksi kunnallisneuvos Heikki Heikkisen Kuhmosta ja maanviljelijä Timo L. Kaupin Tyrnävältä.

#### MTK Pohjois-Suomen syyskokouksen tiedotteessa todettiin seuraavaa:

Päättymässä on vuosi, joka on ollut poikkeuksellisen hankala viljelijöille. Matalat tuottajahinnat, sateinen ja kylmä satoaika sekä entisestään monimutkaistunut tukibyrokraatia painavat viljelijöiden mielen matalalle. Edelleen on ratkaisematta, miten kansainvälisen politiikan tuloksena syntyneen Venäjän asettaman tuontikiellon seuraukset voidaan maksattaa vain yhdellä elinkeinolla. Kompensatiot maataloudelle ovat olleet vähäisiä aiheutuneisiin vahinkoihin nähden. MTK Pohjois-Suomi vaatii, että ainakin satovahinkojen korvaamiseen valtion on varattava riittävästi varoja.

Alkaneen tukiohjelmakauden käytännöt ovat osoittautuneet viljelijöiden kannalta juuri niin hankaliksi kuin MTK etukäteen varoittikin. Nitraattiasetusta on jouduttu käytännön vierautensa takia jo kaksi kertaa muuttamaan ja ympäris-

tökorvausjärjestelmässä rahan tarve on kasautumassa toimenpiteisiin, jotka eivät tue perusmaataloutta. MAVI ei ole kyennyt saamaan tietojärjestelmiään toimimaan. Tilanne rasittaa viljelijöiden oikeusturvaa, koska esim. tietoja viime kesän tukitarkastusten tuloksista ei vielä ole saatu.

Parhaillaan eduskunnassa käsiteltävänä oleva esitys uudeksi lomitussääntöksi sisältää useita hallintoa lisääviä ja viljelijöiden elämää hankaloittavia yksityiskohtia, kuten vaatimus ilmoittaa kaikkien vuoden aikana pidettävien lomapäivien ajankohdat etukäteen näin vuoden vaihteessa sekä vaatimus tehdä sijaispuhutus aina kirjallisesti.

MTK Pohjois-Suomi toteaa, että vielä ei ole näköpiirissä merkkejä maatalouden byrokratian vähenemisestä. Päinvastoin, oireita byrokratian kasvamisesta kyllä on.

## JOHTOKUNNAN KOKOUKSET

Johtokunta piti kertomusvuonna 11 kokousta. Johtokunta johtaa MTK Pohjois-Suomen toimintaa ja käsittelee liiton toimintaan liittyviä käytännön asioita. Jokaisessa kokouksessa käsiteltiin myös maatalous- ja järjestöpoliittisia kysymyksiä. Kokouksissa oli esillä mm. seuraavia asioita:

### 13.1.2015 Tyrnävä

Johtokunnan järjestäytymiskokouksessa johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin Jari Ahlholm Kärsämäeltä ja varapuheenjohtajaksi Tuija Korhonen Soikamosta. Kokouksessa valittiin myös jäsenet liiton valiokuntaan, mm. uuteen alueelliseen metsävaliokuntaan, sekä edustajat muihin toimielimiin ja määriteltiin johtokunnan jäsenille vastualueet ja -yhdistykset.

MTK:n johtokunnan jäsen Eero Isomaa piti kokouksessa maatalouspoliittisen katsauksen. Hän totesi, että uusi ympäristökorvausjärjestelmä vaatii viljelijöiltä opiskelua. Ympäristötuen osalta tilatasolla tehtävä harkintaa tarkasti. Lannoitustalukot ovat tiukat. Jos katsoo perustason vaatimukset tilalleen sopiviksi, niin sen jälkeen on mahdollista valita lohkokohtaisia toimenpiteitä. Myös eläinten hyvinvointituessa tukitasot alenevat huomattavasti ja ehdot kiristyvät.

EY-tuomioistuimen päätös saksalaisen viljelijän tukitarkastuksesta on muuttanut tulkintaa pysyvistä nurmista. Pelto tulkitaan pysyväksi nurmeksi, jos se on ollut yhtämittaisesti nurmenviljelyssä viisi vuotta. Tällä saatetaan haitata pellon jatkokäyttöä vaikka tukimenetyksiä ei tulekaan. Tukien maksuaikataulu muuttuu vuonna 2015. Suunnitellulla aikataululla maksetaan vuoden 2015 tuista saman vuoden puolella noin 500 miljoonaa euroa ja vuodelle 2016 maksettavaksi siirtyy noin 200 miljoonaa euroa. Aikataulun pysymiselle edellytyksenä on valvontojen valmistuminen ajoissa.

Kuultiin myös, että viljapuolelle on rakenteilla MTK:ssa kehittämissuunnitelma, johon sisältyvät seuraavat osiot: 1) viljelijöiden koulutus, 2) kustannusseuranta, 3) sähköinen markkinapaikka, 4) viljavarastojen parempi kartoitusohjelma ja 5) viennin edistämiskampanja. EU:n ja USA:n väliset va-

paakauppasopimusneuvottelut (TTIP) ovat kulminoitumassa maatalouteen ja ruokahuoltoon.

Johtokunta päätti valmistautumisesta eduskuntavaaleihin ja ehdokkaiden mahdollisesta tukemisesta. Päätettiin yleisötilaisuuksien sijasta organisoida eduskuntavaaliaiheista keskustelua ehdokkaiden kesken liiton facebook-sivuille.

Päätettiin, että liitto laatii lausunnon Talvivaaran kaivosalueelta suunniteltuun vesien purkupuutkeen Nuasjärveen Sotkamossa.

### 23.–24.2.2015 Rokua

Johtokunta kokoontui kaksipäiväiseen suunnittelukokoukseen, jossa toinen päivä oli tukikoulutusta. Kouluttajana oli ProAgria Oulusta Anna-Leena Vierimaa. Maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Jari Leppä sekä valiokunnan jäsen, kansanedustaja Timo Korhonen saapuivat 24.2. tapaamaan johtokuntaa maakuntamatkallaan. Heille luovutettiin johtokunnan kannanotto.

Maatalouspoliittisissa asioissa toiminnanjohtaja kertoi, että yllättäen on eduskuntavalmistelusta noussut esille laajarunkoisten rakennusten lisätarkastusveloite, joka tulisi koskemaan myös navetoita ja sikaloita, ja aiheuttaa tiloille mahdollisesti merkittäviä kustannuksia. Asiaan on hankala enää vaikuttaa.

Kerrottiin myös, että yhdessä ProAgrioiden, ELY:n ja maataloushallinnon YTA-alueiden kanssa on valmisteltu koulutuskierron uuden tukijärjestelmän sisällöstä. Koulutukset rahoitetaan Kainuussa Kantri-hankkeen kautta ja Pohjois-Pohjanmaalla ProAgrian hakeman erillisen pienen koulutushankkeen kautta.

MTK:n johtokunta on päättänyt järjestää tänä keväänä järjestöllisenä tempauksena pyttipannutapahtuman 27.4., jossa ruokaa myydään tuottajahintaan. Päätettiin järjestää aluetapahtumat Oulussa ja Kajaani.

Kokouksessa päätettiin myös vuoden yhdistyksen 2014 valinnasta MTK Pohjois-Suomen alueella sekä vuoden maaseutunuoren valinnasta ja palkitsemisesta.

Käytiin läpi uudistuneen johtokunnan työn pohjaksi vuonna 2014 saadun MTK:n ja MTK Pohjois-Suomen jäsentutkimuksen tulokset. Käytiin myös läpi MTK:n taloustyöryhmästä saadun tuottajaliittojen talousvertailun tulokset.

Metsälinjan kenttäpäällikkö Markku Ekdahl vieraili kokouksessa ja kertoi alueellisen metsävaliokunnan perustamisen etenemisestä. Päätettiin huolehtia metsälinjan ja tuottajaliiton yhdistysten välisen tiedottamisen tiivistämisestä. Päätettiin, että hirvi- ja muut riista-asiat sekä suurpetoasiat siirtyvät jatkossa molemmissa maakunnissa ao. metsälinjan kenttäpäällikön hoidettavaksi. Keskusteltiin hirviverotuksen tavoitteista.

Johtokunta päätti aloittaa johtokuntatyöskentelyn kehittämistyön ulkopuolisen asiantuntijan johdolla.

Koska edellisen vuoden lopulla oli käynyt ilmi, että Kainuun maa- ja metsätaloussäätiön ja MTK Pohjois-Suomen välillä ei ole kirjallista yhteistyösopimusta, päätettiin ryhtyä toimiin sen laatimiseksi.



Maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Jari Leppä ja jäsen Timo Korhonen vierailivat johtokunnan kokouksessa Rokualla.

Yhdistysten tekemien esitysten perusteella päätettiin esitykset MTK:n johtokunnalle ja valtuuskunnalle MTK Pohjois-Suomen alueelta myönnettävistä kultaisista ansiomerkeistä ja ansiomerkeistä.

### 31.3.2015 Oulu

Johtokunta keskusteli Kainuun maa- ja metsätaloussäätiön kanssa laadittavasta yhteistyösopimuksesta.

Maatalouspoliittisissa katsauksessa todettiin, että uusi maatalouskomissaari Hogan on ollut Suomessa vierailulla ja osoittanut ymmärrystä Suomen ongelmiin mm. pysyvän nurmen tulkinnan suhteen. Vasta hyväksytyyn nitraattiasetukseen kirjattu kielto levittää karjanlantaa yli 15 % kaltevuuden pelloille on rajoittamassa lannan levitysmahdollisuuksia monilla alueilla merkittävästi. Järjestö vaikuttaa aktiivisesti hallituksen suuntaan, että asetukseen saataisiin muutos.

Johtokunta käsitteli liiton vuoden 2014 tilinpäätöksen.

### 13.4.2015 Kajaani

Kokous oli valtuuskunnan kokousta edeltävä kokous, johon oli kutsuttu mukaan kaikki tuottajaliiton alueelta olevat valtuuskunnan jäsenet, myös metsänhoitoyhdistysten valitsemat.

Maatalouspoliittisissa asioissa puheenjohtaja kertoi, että MTK:n tuotantotalousvaliokunta on pystynyt toteamaan Eurostatin tilastosta, että lannoitteiden hintatrendi Suomessa on selvästi korkeammalla verrattuna muuhun Eurooppaan. Asiasta on käynnistymässä neuvottelut Yaran kanssa. Kuultiin myös tietoja eläintensuojelulain uudistamisprosessista. Näyttää siltä, että parsinavatet sekä porsitus- ja tiineityshäkit menisivät kieltoon, mutta siirtymäaika olisi melko pitkä.

Käsiteltiin liiton toimintakertomusluonnos sekä tilintarkastajien ja toiminnantarkastajien lausunnot.

Käsiteltiin valtuuskunnan kokousasioita. Päätettiin yksimielisesti esittää Matti Heikkilää Siikajoelta MTK:n valtuuskunnan 2. varapuheenjohtajaksi.



MTK:n edustajat Brysselin mielenosoituksessa

### 8.6.2015 Oulu

Kokous pidettiin LähiTapiola Pohjoisen vieraana heidän tiloissaan. Kokouksen aluksi toimitusjohtaja Veli Rajakangas kertoi LähiTapiolan ajankohtaisista asioista.

Päätettiin, että valtuuskunnan 2. varapuheenjohtajaksi valittiin Matti Heikkilä ja MTK:n johtokunnan jäsen Eero Isomaa voivat olla jatkossa läsnäolo- ja puheoikeudella johtokunnan kokouksissa.

Poliittisissa katsauksessa keskusteltiin uudesta hallitusohjelmasta. Puheenjohtaja totesi, että hallitusohjelmassa positiivista on biotalouden nostaminen ja tieverkon kunnon kohentaminen sekä byrokratian vähentäminen. Yrittäjävähennys ja metsän spv- asian edistäminen ovat myös hyviä mainintoja. Negatiivista on maatalouden leikkaukset määrärahoissa. Ristiriitaista on, että toisaalla todetaan, että maatalouden kustannuksia ei lisätä. Puheenjohtaja totesi, että MTK Pohjois-Suomi on antanut hallitusohjelmasta saatujen tietojen perusteella keskusliiton johtokunnan kokoukseen aloitteen, jossa vaaditaan MTK:ta toimimaan aktiivisesti lomitussuunnitelman turvaamiseksi. Hallitusohjelmasta tulee ristiriitaista tietoa lomitukseen suunniteltujen säästöjen suuruudesta.

Keskusteltiin kevään ja alkukesän sateisuudesta ja vaikeista viljelyolosuhteista.

Päätettiin, että kansanedustajien kummitilakäytäntöä jatketaan. Nuorten valiokunta hoitaa sen käytännön järjestelyt.

Keskusteltiin nitraattiasetuksessa edellytetystä lannan lastaus/purkupaikan tiivispohjaisesta alustasta. Ne pitäisi säädösten mukaan olla syksyllä valmiina, mutta tarkkaa ohjeistusta ei ole saatu, mitä se tarkoittaa.

Matti Heikkilä kertoi, että Kemera-lainsäädäntö astuu voimaan 1.6. Uutena siinä on mukana mm. taimikon varhaishoito.

Toiminnanjohtaja esitteli liiton budjetin väliaikatoteuman. Keskusliiton raportointi MTK Pohjois-Suomen jäsenmaksukertymä edellisvuoteen verrattuna näyttää selvästi edellisvuotta huomattavasti.

Anita Mäkipelto esitteli liiton uuden EU-rahoitteiden kehittämishankkeen MaaseutuHaravan hankehakemuksen sisällön. Hakemus on tarkoitus jättää rahoittajalle heti kun hakua aukeaa.

Timo Korhoselle myönnettiin toimivapaa kansanedustajan tehtävän hoitamisen ajaksi.

Tuija Korhonen kertoi Brysselin kuulumisia CDG:n ja Copacogecan kokouksista.

Päätettiin esittää MTK Pohjois-Suomen alueelta kolme henkilöä MTK:n vaikuttaja koulutukseen: Susanna Karvonen, Jaakko Rikkola ja Matti Heikkilä.

Päätettiin jättää rahoitushakemus Kainuun maakuntaan Kainuun Kriisi -hankkeesta, joka keskittyy neuvontapalvelujen tarjoamiseen ja tuottamiseen talousvaikeuksissa oleville tiloille.

Saatiin kuulla, että Kajaanin ja Vuolijoen yhdistykset suunnittelevat yhdistymistä.

Arla Suomelta oli saatu kutsu tulla kokoustamaan Sipoon meijerille syksyllä. Johtokunta päätti ottaa kutsun vastaan.

### 21.8.2015 Kajaani

Kokouksessa oli vieraana toiminnanjohtaja Antti Sahi MTK:sta. Hän piti maatalouspoliittisen katsauksen ja piti johtokunnalle myös esitelmän johtokuntatyöskentelyn periaatteista.

Maatalouspoliittisissa katsauksessa todettiin, että maitomarkkinoilla vaikea tilanne jatkuu. C-alueen maitomääräkin ennusteen mukaan olisi laskussa, vaikka toisin luultiin. Voi johtua vaikeasta satokaudestakin. Sopeuttamislainojen toteuttamisessa ongelmaksi on noussut, että korkotuki katsotaan de minimistueksi, joka muuttaa asian hallinnollisesti tosi paljon raskaammaksi. Ykkösasia on tukimaksatusten aikataulu. Kriisituen saamisesta maataloille neuvotellaan valtiovalan kanssa. Nitraattiasetuksen kanssa on jälleen ongelmia. Lantavarastot ovat täynnä, koska sopivia olosuhteita levittämiseksi on ollut liian vähän ja asetus kieltää lannan levityksen lokakuun jälkeen. Jatkoaikaa levitykselle syksystä tarvitaan.

Kerrottiin Sahille, että huoli yhdistysten taloudesta on suuri, jäsenmaksuja on saamatta. Ensi vuoden jäsenmaksuista lienee pakko jättää metsähehtaarit pois, mutta millä se kompensoidaan?

Johtokunta hyväksyi MaaseutuHarava-hankkeen hakemuksen jätettäväksi rahoitushakuun. Kainuun maatalojen kriisi-hankkeen hakemuksesta on saatu myönteinen rahoituspäätös Kainuun maakunnalta. Hankkeen toiminta on käynnistynyt ja ohjausryhmä on kokoontunut ensimmäisen kerran. Hankkeelle nimettiin tahot yhteistyöryhmään, joka toimii hankkeen varsinaisena, luottamuksellisena työelimenä.

Kuultiin Eero Isomaan esittely MTK:n valiokuntaudistuksesta.

Päätettiin siirtää neuvottelukunnan kokous tavallista myöhäisempään ajankohtaan marraskuulle, koska huonojen sääolojen takia syystyöt ovat venymässä yleisesti lokakuulle.

Keskusteltiin liiton taloustilanteesta. Heinäkuun lopun tilanteen perusteella tulevasta vuodesta on tulossa liitolle tappiollinen.

### 16.9.2015 Oulu

Puheenjohtaja kertoi, että Brysselin suurmielenosoituksen tuloksena EU myönsi maataloudelle 500 miljoonaa euroa kriisitukea, mutta Suomen osuus siitä on vain vajaa 9 miljoonaa euroa. Mielenosoitukseen osallistuivat MTK Pohjois-Suomesta Jari Ahlholm ja Urpo Heikkinen.

Suomessa kansallinen kriisituki valtion lisätalousarviossa kuitistui 20 miljoonaan euroon.

Ympäristönurmiin eli etenkin suojavyöhykkeisiin ja kerääjäkasveihin on ympäristökorvausjärjestelmässä sitouduttu niin laajasti, että rahat eivät riitä koko sitoumuskaudeksi. Tämä johtanee leikkauksiin muissa tukijärjestelmissä.

Tukimaksusten aikataulun pitäminen epäilytti ja huoletutti.

Käytiin läpi luonnokset vuoden 2016 toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi. Talousarvio esitys lähtee siitä, että jäsenmaksujen kokonaissummaa yhdistyksille ei nosteta. Kuluvan vuoden talouden toteuma näyttää painuvan miinukselle. Viime vuosina tappiollisilta tilinpäätöksiltä on välttytty osakekauppojen kautta. Siksi vuonna 2016 joudutaneen turvautumaan sijoituksiin, jotta talous voidaan pitää tasapainossa. Keskusteltiin liiton taloudesta ja mahdollisuuksista kulusäästöihin.

Hyväksyttiin alueellisen metsävaliokunnan ohjesääntö. Metsälinjan kenttäpäällikkö Heikki Rahkon ideasta on ryhdytty valmistelemaan alueellisia tuottaja- ja metsänhoitoyhdistysten tapaamisia. Tilaisuuksia järjestettäisiin neljä: Kainuu, Koillismaa, Oulun seutu ja Oulun eteläinen.

Todettiin, että MTK Pohjois-Suomen ja Kainuu maa- ja metsätaloussäätiön välillä on nyt molempien puheenjohtajien toimesta laadittu yhteistyösopimus. Johtokunta hyväksyi sopimuksen.

Todettiin, että Eero Isomaa on erovuorossa MTK:n johtokunnasta. Päätettiin esittää Eeroa jatkoon MTK:n johtokunnassa.

Päätettiin, että MTK Pohjois-Suomi pitää 100-vuotisjuhlan vuonna 2017.

Päätettiin palauttaa henkiin käytäntö, että yhdistysten juhlissa voidaan ansiotuneille jäsenille jakaa kunniakirjat. Kunniakirjat myöntää liiton johtokunta, mutta käytännössä yhdistyksen esityksen mukaisesti.

### 7.10.2015 Oulu

Kokoontumisen pääaiheena oli strategiatyöskentelyn aloittaminen työyhteisökouluttaja Marianne Tensingin johdolla.

Johtokunta asetui kannattamaan Tuija Korhosen ehdokkuutta nuorten edustajaksi MTK:n johtokuntaan. Valinnan tekee nuorten parlamentti.

Päätettiin lausunnosta MTK:n valiokuntaudistukseen.

Hyväksyttiin yhdistysten jäsenmaksutaulukko esitykseksi syyskokoukselle.

Maatalouslomituksen uudistamista pohtinut työryhmä on jättänyt esityksensä ja samalla on tullut lausunnonlehtien esitys lomituksen uudistuksesta. Keskusteltiin vilkkaasti asiasta. Todettiin, että jos nämä muutokset menevät läpi, niin koko järjestelmä romuttuu.

Oli saatu tieto, että POPELY ei ole hyväksynyt rahoitettavaksi Pohjois-Pohjanmaata koskevaa osaa MaaseutuHarava-hankkeesta. Sen sijaan Kainuun ELY oli valmis rahoittamaan Kainuun toimintaosuuden ja hanke toimisi jatkossa sitten vain Kainuussa. Kainuun ELY on kehottanut muokkaamaan hakemuksen vain Kainuuta koskevaksi. Päätettiin muuttaa hankehakemus vain Kainuuta koskevaksi. Selvitetään mahdollisuuksia hakea omaa hanketta Pohjois-Pohjanmaan alueelle.

### 15.–16.10. Helsinki

Kokous pidettiin matkakokouksena pääkaupunkiseudulle, johon sisältyi vierailu ja keskustelut Arlan Sipoon tuotantolaitoksilla sekä tapaaminen eduskunnassa Oulun vaalipiirin kansanedustajien kanssa. Johtokunnan kokous pidettiin

MTK:n tiloissa Simonkadulla. Käytiin myös tutustumassa nykyaikaisen museo Kiasmassa Jani Leinosen näyttelyyn "Tottelemattomuuskoulu".

Johtokunnan kokouksessa MTK:n tutkimuspäällikkö Juha Lappalainen piti maatalouspoliittisen katsauksen.

Hyväksyttiin lausunto lomitussuunnitelman uudistukseen.

Keskusteltiin strategiäpäivän annista. Päätettiin jatkaa työskentelyä omalla porukalla, puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja toiminnanjohtajan vetämänä.

Todettiin, että koska POPELY on ottanut kielteisen kannan sekä MaaseutuHarava-että YmpäristöAgro-hankkeen rahoituk-

seen, viljelijöiden tukikoulutuksia keväällä aikaisemmassa laajuudessa ei pystytä toteuttamaan. Lähdemme siitä, että ELY vastaa viljelijöiden koulutuksesta, mutta viime kädessä myös liiton tehtävä on vastata jäsentensä tiedon tarpeeseen.

### 3.11.2015 Oulu

Kyseessä oli valtuuskunnan kokousta edeltävä kokous, johon valtuuskunnan jäsenet liiton alueelta oli kutsuttu mukaan.

Päätettiin, että tehdä valtuuskuntaan aloite kuluttaja- ja markkinointivaliokunnan perustamisesta. Myös mm. luomusasioiden hoitaminen uudessa valiokuntamallissa keskusteltiin.

Liiton tilintarkastajat Kirsi Kontro ja Janne Pesonen, jotka ovat tositarkastuksella liitossa, vierailivat kokouksessa ja johtokunnan oli mahdollista esittää heille kysymyksiä.

Johtokunta päätti esittää liiton syyskokoukselle valittavaksi kunniajäseniksi Heikki Heikkisen Kuhmosta ja Timo L. Kaupin Tyrnävältä.

### 10.12.2015 Kajaani

Maatalouspoliittisessa katsauksessa puheenjohtaja kertoi lomitussuunnitelman valmistelutilanteesta. Lakiehdotus on ollut ensimmäisessä käsittelyssä eduskunnassa. Edunvalvonnalla on jo pystytty vaikuttamaan mm., että sijaisavun tarpeen kirjalliseen ilmoittamiseen on saatu joustoa. Myöskään vuosilomien ilmoittamista heti vuodenvaihteessa koko vuoden osalta ei enää edellytetä. Todettiin, että lakiehdotuksen sisällöstä on tullut vajavaisesti Melasta tietoa ja määrittelyjä. Uudistuksen etenemistä pitää seurata koko ajan.

Kuultiin myös uutena huolena aiheena, että eläinrekisterin merkintöjen viivästyminen on uuden tulokannan aiheutumassa vakavat seuraukset. Liittomme alueella on tullut tietoon muutama esimerkki, jossa on aiheutumassa kymmenien tuhansien eurojen sanktiot. Taustalla uusissa tulkinnoissa on EU:n ohjeiden tiukka tulkinta. Koska kyse on tilavalvonnan kohdalla täydentävien ehtojen rikkomuksesta, asialla on vaikutusta myös muihin tukiin. Asiassa päätettiin käynnistää ponteva edunvalvonta poliitikkojen suuntaan.

MAVI on ilmoittanut seuraavien maksatusten alkavan viikolla 52. Pyritään laittamaan painetta, että aikataulu pitää ja tilat saavat rahat tilille ennen joulua. Joulun jälkeen on alkamassa maksatuskielto, joka kestää yli vuodenvaihteen.

Kuultiin, että toiminnanjohtaja on kutsuttu mukaan MTK:n kantaa uuteen aluehallintomalliin valmistelemaan työryhmään. Kiinnostuksen kohteena on etenkin maaseutuhallinnon järjestäminen uudessa mallissa.

Todettiin, että MaaseutuHarava-hankkeen suunnitelma on muokattu nyt Kainuuta koskevaksi. Uusittu hakemus on



Komea joukko MTK Pohjois-Suomen edustajia nuorten syysparlamentissa Kuopiossa.

jätetty rahoittajalle tällä viikolla. Hankkeen kesto 3 vuotta, kokonaiskustannusarvio 335 000 euroa, painotuksena tiedottaminen.

## VALIOKUNTIEN KOKOUKSET

### Nuorten valiokunta

Nuorten valiokunta kokoontui vuoden aikana 3 kertaa. Järjestäytymiskokous pidettiin 2.2. Pitojen Helmessä Limingassa ja kokouksessa suunniteltiin mm. päättäjätapaamisia maakunnissa ja Valtran kanssa toteutettavaa koulu yhteistyötä. Vuoden toinen kokous pidettiin 2.4. liiton toimistolla Kajaanissa. Kokouksessa päätettiin mm. aktivoida kansanedustajien kummimaatilatoimintaa sekä osallistua maaseutunuorten valtakunnalliseen työtakkilaukseen. Vuoden viimeinen kokous oli 21.10. Maalaiskartano Pihkalassa Kestilässä. Kuluneen vuoden aikana valiokunnan jäseniä osallistui myös seuraaviin keskusliiton järjestämiin maaseutunuorten tapahtumiin: Kevätparlamentti 26.–27.2.2015 Helsingissä sekä nuorten syysparlamentti 4.–6.11.2015 Kuopiossa.

### Kuluttajavalioikunta

Kuluttajavalioikunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Järjestäytymiskokous pidettiin 17.2. liiton toimistolla Oulussa. Kokouksessa mm. päätettiin palkita Ruokavisan alueellinen voittaja ja osallistua keskusliiton valtakunnalliseen kuluttajakampanjaan huhtikuussa. Vuoden toinen kokous pidettiin 25.11. liiton toimistolla Kajaanissa. Kokouksessa mm. suunniteltiin tulevaa toimintaa tulevalle vuodelle ja yhtenä toimintona päätettiin järjestää liiton alueella viikolla 11 Lähiruoka-kampanja K-kauppioiden kanssa. Kuluneen vuoden aikana valiokunnan jäseniä osallistui myös kuluttajatyön valtakunnalliseen seminaariin 28.–29.10 Hankasalalla.

**Jani Leinonen**  
4.9.2015 – 31.1.2016

# TOTTELEMATTOMUUSKOULU

## School of Disobedience

"Historiallisesti kaikkein kauheimmat asiat, kuten sodat, kansanmurhat ja orjuus, eivät ole seurausta tottelemattomuudesta vaan tottelevaisuudesta."

"Historiskt sett har de allra hemskaste sakerna – krig, folkmord och slaveri – inte varit en följd av olydnad, utan av lydnad."

"Historically, the most terrible things – war, genocide, and slavery – have resulted not from disobedience, but from obedience."

Howard Zinn



## Luomuvaliokunta

Luomuvaliokunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Vuoden ensimmäinen kokous pidettiin liiton toimistolla Kajaaniassa. Kokouksessa vieraili Jukka Kivioja Kainuun Ely:n edustajana luonnoimassa luomun muuttuvasta laisäädännöstä ja tulevista luomutukiehdoista. Kokouksessa myös päätettiin laatia aloite MTK keskusliiton johtokunnalle liittyen eläimen luomustatuksen määrittelyyn nautarekisterissä. Vuoden toinen kokous pidettiin 13.11 Maalaiskartano Pihkalassa. Kokouksessa kuultiin Lync-yhteyden kautta MTK keskusliiton luomuasiiantuntija Jukka Markkasen ajankohtaiskatsaus luomuun ja suunniteltiin valiokunnan toimintaa vuodelle 2016.

## Hyvinvointivaliokunta

Hyvinvointivaliokunta piti kaksi kokousta, 22.4. ja 18.12.2015. Ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin mm. maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain uudistusta. Uusi laki tulee voimaan vuoden 2016 alusta lukien. Asiaa oli alustamassa Jaana Laine Melasta. Toisena paljon keskustelua herättäneenä aiheena oli lomitussuunnitelman muutosta valmistelevalle työryhmän saamat kehittämissuhteet ja tulevan hallinnointimallin valinta.

Toisessa kokouksessa joulukuussa työstettiin ainoastaan hallituksen syksyllä tekemää muutosesitystä lomitussuunnitelmaan sekä siitä tehtyä toista, korjattua esitystä. Toinen esitys oli sisällöltään jotenkin hyväksyttävissä, vaikka merkittäviä heikennyksiä esim. sijaisapuperusteisiin olikin tulossa. Valiokunta nosti kuitenkin tärkeimmäksi Melan ja paikallisyksiköiden tulkinnat tulevasta laista, koska niillä vasta linjataan, miten uusi laki tulee toimimaan.

## Maaseutuyrittäjävaliokunta

Maaseutuyrittäjävaliokunta piti kaksi kokousta, 21.4. ja 22.12.2015. Ensimmäisessä kokouksessa syvennyttiin TTIP-neuvotteluihin MTK:n Juha Ruipon johdolla. Tähän EU:n ja USA:n väliseen vapaakauppasopimukseen liittyy maatalouden kannalta niin vakavia uhkia kuin myös uusia mahdollisuuksia. Tämä tekeekin neuvotteluista erityisen vaikeat. Toisena laajempaan kokonaisuuteen keskusteltiin liikennelupauudistukseen sekä ammattipätevyysvaatimukseen traktorikuljetusten osalta.

Toisessa kokouksessa joulukuussa selvitettiin traktorin ajokorttiuudistuksen tilannetta sekä vaikuttamisen onnistumista alkuperäiseen hallituksen esitykseen verrattuna.

## Porovaliokunta

Porovaliokunta ei kokoontunut vuonna 2015, mutta porotalouden ja maatalouden yhteensovittamiseen liittyviä asioita vietiin yhdessä Lapin tuottajaliiton kanssa eteenpäin. Järjestettiin mm. tapaaminen maa- ja metsätalousministeriön porotaloudesta vastaavien virkamiesten ja osastopäällikkö Artjoen kanssa. Neuvottelua valmisteltiin yhdessä etukäteen, jonka pohjalta laadittiin ministeriölle luovutettu lausunto. Neuvottelussa ilmeni, että poronhoitolain uudistaminen



Neuvottelukunnan kokous Kalajoella

koetaan tosi haasteelliseksi. Neuvottelun tuloksena päätettiin, että on syytä kutsua koolle neuvottelu eri osapuolten välillä ja koota lista poronhoitolain soveltamiseen liittyvistä ongelmista. Poro- ja maatalouden yhteensovittamiseen liittyviä asioita käsiteltiin jokaisessa MTK Pohjois-Suomen johtokunnan kokouksessa.

## Maa- ja ympäristöpoliittinen valiokunta

Maa- ja ympäristöpoliittinen valiokunta toimii yhteisenä MTK Lapin, MTK Pohjois-Suomen ja MTK metsälinjan alue-edustajien kanssa. Valiokunta piti vuonna 2015 kaksi kokousta; 2.2. sekä 28.9.2015. Valiokunta seurasi etenkin nitraattiasetuksen valmistelua ja tulkintoja sekä siihen tehtyjä muutosesityksiä. Valiokunnan toimesta pidettiin liittoalueen ympäristöasiainpäivät 8.–9.4.2015 Rovaniemellä.

## NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUKSET

Vuoden 2015 aikana järjestettiin kaksi tuottajaliiton alueen yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien neuvottelukunnan kokousta.

### 19.2.2015 Rokua

Palattiin takaisin entiseen käytäntöön, jossa vain toinen neuvottelukunnan kokouksista vuosittain pidetään kaksipäiväisenä.

Vuoden ensimmäisessä neuvottelukunnan kokouksessa perehdyttiin kenttäpäällikkö Markku Ekdahlin johdattamana metsänomistajan edusvalvonta-asioihin ja MTK:n järjestöuudistukseen. Maatalouspoliittisen katsauksen piti tutkimuspäällikkö Juha Lappalainen MTK:sta. Hän kertoi mm. nautatukien eläinten laskenta-aikojen muutoksesta vuonna 2015, täydentävien ehtojen eläinten hyvinvointiin liittyvien vaatimusten kiristymisestä sekä pysyvän nurmen tulkinnasta, joka on noussut ongelmaksi Suomessa.

Liiton toimihenkilöiden alustuksissa kartoitettiin ideoita neuvottelukunnan kokousten kehittämisestä, tutustuttiin MTK:n eduskuntavaaliteemoihin ja materiaaleihin, ohjeistettiin sääntömuutosten oikeaoppisesta tekemisestä yhdistyksissä ja muistutettiin havainnollisesti yhdistyksiä, miten

suuri vaihtelu jäsenmaksuperusteissa yhdistyksissä on. Yhdistyksiltä kerättiin hyviä kokemuksia yhteistyöstä metsänhoitoyhdistysten kanssa ja muistutettiin viestinnän tärkeydestä.

### 17.–18.11.2015 Kalajoki

Syksyn neuvottelukunta pidettiin kaksipäiväisenä Kalajoen hiekkasärkillä tavoitteena, että tilaisuus tarjoaisi irtaantumismahdollisuuden arjesta raskaan satokauden jälkeen.

Neuvottelupäivien ohjelmassa oli yhdistystoiminnan kehittämistä. Ryhmätöiden avulla pohdittiin MSL:n toiminnanjohtaja Elina Vehkalan johdolla, miten yhdistystoiminnassa suuntaudutaan uuteen. Maatalouspoliittisen ajankohtaiskatsauksen piti maitoasiamies Ilkka Pohjamo.

Toimihenkilöiden puheenvuoroissa puhuttiin mm. kuluttajatyön kehittämisestä, nettisivujen kunnossa pitämisestä, koulutustarpeista, yhdistysten kannusteohjelmasta v. 2016 ja jäseneduista. Liiton johtokunta oli tavattavissa kyselytunnilla.

Neuvottelukunnan kokouksen toisena päivänä jalkauduttiin tutustumaan kalajokisen turkistarhan toimintaan. Kokouksen päätteeksi Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja Mikael Pentikäinen piti esitelmän luottamuksesta ja sen rakentamisesta.

## JUHLAT, RETKET JA TAPAHTUMAT

MTK:n aluekehitysvaliokunta piti matkakokouksen Oulussa 3.–4.2.2015. Valiokunta tutustui Oulun seudun ja uuden EU-ohjelmakauden näkyymiin. Alustuksia valiokunnalle pitivät AVI:n ylijohtaja Terttu Savolainen, Pohjois-Pohjanmaan liiton suunnittelujohtaja Jussi Rämät, Oulun OP:n myyntijohtaja Matti Tyhtiä, Kempeleen kunnanjohtaja Tuomas Lohi ja Business Oulun edustajat.

Kuntokurssi järjestettiin 10.–12.2.2016, pitopaikkana oli Rokua Health & Spa. Kurssille osallistui 35 henkilöä ja ohjelmassa heille oli mm. erilaisia liikuntaryhmiä, Tanita-kehonkoostumusmittaus, naurujoogaa sekä hierontaa.

Lomituksen ajankohtaispäivä pidettiin 25.2. Rokualla. Melasta vieraana ja ajankohtaisia asioita kertomassa oli paikalla Päivi Wallin. Lisäksi tilaisuudessa esitettiin yhteenvedo yhdistyksiltä kerätystä palautteesta lomitussuunnitelman toimivuudesta. Paikalla oli noin 50 henkeä yhdistyksistä ja lomitushallinnosta.

Pankkialan edustajille suunnattu Maitoalan rahoitusinfo järjestettiin 26.2. Oulussa Maikkulan meijerillä. Paikalla oli 24 osallistujaa kuuntelemassa maatalouden ajankohtaiskatsausta, jonka pitivät MTK:n edustajina Ilkka Pohjamo sekä Eero Isomaa.

Vilja-alan ajankohtaisinfo järjestettiin 23.4. Limingassa Helmen Pirtissä, paikalla oli viljamarkkinoista luonnoimassa pienelle osallistujamäärälle MTK:n vilja-asiamies Max Schulman.

Kuluttajakampanjan pyttipannutilaisuudet 28.4. Oulussa ja Kajaaniassa olivat osa valtakunnallista kampanjaa, jossa samana päivänä järjestettiin tilaisuuksia kaikkien liittojen alueella. Tapahtumien aikana jaettiin kuluttajille noin 30 sentin hintainen ateria, jonka hinnalla havainnollistettiin tuottajan saamaa osuutta. Ruokailijoita tapahtumissa oli useita satoja ja tilaisuudet saivat erittäin paljon positiivista julkisuutta.

Koulutapahtuma Valtran kanssa pidettiin 4.5. Kajaaniassa KAO:n Seppälän yksikössä. Tapahtumassa oli paikalla maaseutunuorten valiokunnan jäseniä sekä Valtran Kajaanin toimipisteen henkilöitä, jotka olivat järjestäneet traktorin taitorata-ajokisan koulun oppilaille.

Ruokavisan voittajaryhmän palkitsemistilaisuus järjestettiin 12.5. Tupoksen Kalaravintolassa. Ruokavisan alueellisen kisan voitti Kuulammen koulun oppilasryhmä Tyrnävältä ja myös valtakunnallisen kisan voitto meni samalle ryhmälle. Palkitsemistilaisuudessa liitto tarjosi ryhmälle opetustuokion kalan käsittelyssä ja käytännön harjoitusten jälkeen nautittiin maittava kala-ateria.

Metsäilmatat pidettiin Ruukissa Paavolan Nuorisoseuran lavalla 23.5.2015. Tilaisuudessa oli liiton lisäksi mukana useita eri metsäalan toimijoita omine esittelypisteineen. Illan aikana tanssilavalla oli paikalla lähes 1000 henkilöä.

Alueellisten liittojen järjestöagrotekniikka, kenttäpäälliköt ja järjestöagronomit tapasivat 25.–26.5. Maalaiskartano Pihkalassa Kestilässä. Päivien aikana mietittiin mm. liittojen toimihenkilöiden yhteistyötä sekä pohdittiin keinoja, kuinka työelämässä voi hallita stressiä. Mukana oli 13 toimihenkilöä.

Päivä Maalla -tapahtuma järjestettiin MTY Lambergin tilalla Oulussa 11.7. Päivän aikana maitotilalla vieraili noin 700 henkilöä.

Nurmi 2015 tapahtumassa 13.8. Ylivieskassa liitto oli yhteisellä osastolla MTK Keski-Pohjanmaan kanssa. Päivän aikana tavattiin runsaasti jäseniä ja samalla kyseltiin heiltä tietämystä jäseneduista sekä tilastoitiin niiden käytön runsautta.

Lasten Maatalousnäyttelyssä 5.9. Kärsämäellä liitto oli mukana yhteisellä osastolla MTK Kärsämäen ja maaseutunuorten kanssa. Esittelypisteessä oli mm. makkaranmyyntiä sekä lapsille mahdollisuus testata keinoutareiden lypsämistä.

Luomumarkkinat pidettiin 12.9. Ruukissa Maatalousopiston alueella. Liiton luomuvaliokunta ja ProAgria Oulu järjestivät samaan yhteyteen pellonpiennartilaisuuden, joka pidettiin Rauno Haapalan luomutilalla.

Maa- ja metsäväen iltamat järjestettiin alueen metsänhoitoyhdistysten kanssa 18.9. Sotkamossa Naapurinvaaran huvikeskuksessa. Tapahtuma oli perinteen mukaan hyvin suosittu, sillä paikalla oli yli 1000 osallistujaa.

Maaseutunuorten lentopalloturnaus pelattiin 14.11. Haapaveden Liikuntahallilla. Turnaus järjestettiin jo 24:n kerran ja mukana oli kaikkiaan 10 joukkuetta eri puolilta liiton



Nurmi 2015 tapahtumassa Ylivieskassa oltiin yhteisosastolla MTK Keski-Pohjanmaan kanssa



Puheenjohtaja luovutti kannanoton kaupan edustajille pyttipannu-tapahtumassa



Aluekehitysvaliokunta koolla Oulussa

aluetta. Vuoden 2015 turnauksessa voiton vei MTK Oulaisen joukkue.

Oulussa Rotuaarin isolla screenillä oli 24.11. esillä valokuvia tuotantoeläimistä ja niiden hoitotilanteista. Paikalla oli myös tuottajia kertomassa maatilojen elämästä. Tapahtuma oli vastine Oikeutta Eläimille Oulun osaston samaan aikaan järjestämälle Tuotantoeläinten muistotilaisuudelle.

18.12. järjestettiin järjestöagrologi Sirpa Törmikosken 50-vuotissyntymäpäivän juhlistamiseksi kahvitilaisuus eri sidosryhmille sekä tuottajayhdistyksille liiton toimistolla Oulussa.

Kuluneen vuoden aikana liiton toimesta käytiin pitämässä useita kertoja luentoja MTK:n ja maaseutunuorten toiminnasta maa- ja metsätalouseläinten opiskelijoille eri oppilaitoksissa.

Alueellisia metsänhoitoyhdistysten ja MTK tuottajayhdistysten yhteisiä toimintasuunnitelmapäiviä pidettiin 5 kpl eri puolilla liiton aluetta. Niiden tavoitteena oli tutustuttaa toimijoita toisiinsa sekä käydä keskustelua mahdollisesta yhteistyöstä paikkakunnilla sekä selkiyttää tietämystä jäsenasioista.

Maaseutunuorten toimesta jatkettiin kansanedustajien kummitilatoimintaa niiden henkilöiden kanssa, joilla oli jo edellisellä vaalikaudella ollut oma kummitila sekä samalla aloitettiin kummitilatoimintaa uusien kansanedustajien kanssa.

## C-ALUEEN TUOTTAJALIITTOJEN YHTEISTYÖ

Vuonna 2015 pohjoisen tukialueen eli C-alueen tuottajaliitot pitivät kaksi yhteistä kokousta, jotka oli ajoitettu ennen valtuuskunnan kokouksia. C-alueen tuottajaliittojen puheenjohtajana toimi vuonna 2015 Jarmo Nykänen MTK Pohjois-Savosta ja sihteerinä Tarja Bäckman MTK Pohjois-Suomesta.

C-liittojen kevätkokous pidettiin 14.4.2015 Viitasaarella. Kokouksessa päätettiin yksimielisesti kannattaa Tommi Lunttilaa valtuuskunnan puheenjohtajaksi. 2. varapuheenjohtajaksi oli useampia ehdokkaita.

Todettiin elinkeinon kannalta, että rahan saaminen markkinoilta on ykkösasia. Se on laaja kokonaisuus. Toiminnan painopiste nro 1 ensi vuonna oltava maatalousyrittäjien talouden kohentaminen. 3. tukijalka eli maaseutuyrittäjyys nilkuttaa järjestössä. C-alueen liittojen mielestä pohjoisen tuen maksuvaltuus pitää saada maksimaalisesti käytettyä. Neuvotteluihin eri ministeriöiden edustajien kanssa pitää saada mukaan luottamushenkilöedustajia myös. Pitää olla asiaosaajia ja käytännön osaajia. Nostettiin esille myös, että etujärjestön tulisi olla valmis siihen, että jotkut tulkinnat katsottaisiin eri oikeusasteiden kautta ihan loppuun saakka, että saataisiin ennakkotapauksia. Järjestö tukisi asiantuntemuksella ja taloudellisesti viljelijöitä, jotka prosessiin lähtisivät.

C-liitot olivat huolissaan siitä, että uuteen, seuraavaan ohjelmakauteen valmistautumiseenkin pitäisi jo löytyä resursseja. Onko Simonkadulla riittävästi resursseja oikeissa paikoissa? Miten estettäisiin päällekkäistä tekemistä järjestön sisällä Simonkadun ja liittojen välillä ja liittojen kesken? Järjestön talousasioiden osalta kokouksessa keskusteltiin erityisesti liittojen ja yhdistysten toimintaresursseista ja metsäorganisaatiouudistuksen vaikutuksista yhdistysten talouteen. Kokouksessa päätettiin, että liitot esittävät keskusliiton varojen käyttämistä tuottajayhdistysten tiukan taloustilanteen parantamiseen ja toimintaresurssien turvaamiseen. Liittojen puheenjohtajat velvoitettiin valmistelemaan esitys talouspuskurin käyttämisestä ja hyvityksestä yhdistyksille tänä poikkeuksellisen hankalana aikana.

C-liitot totesivat myös, että valtuuskunnan kokouksessa keskustelua tulisi teemoittaa ja aikatauluttaa, että päästäisiin asioissa syvemmälle ja kokonaisuus ei olisi sekava.

C-alueen tuottajaliittojen syksyn kokous pidettiin 9.11.2015 Laukaassa. Tuottajaliitot päättivät antaa valtuuskunnan harkittavaksi kaksi kannanottoa, joista ensimmäinen koski ympäristökorvausjärjestelmän kustannusten ylittymistä.

Ympäristökorvausjärjestelmän sisältämistä toimista ainakin suojavyöhykkeiden, kerääjäkasvien ja saneerauskasvien sitoumusten aiheuttamien kustannusten määrä ylittää runsaasti niiden ennakoitujen kustannustarpeen. Ennakkotietojen mukaan näin aiheutuvat lisäkustannukset esitetään vähennettäväksi muiden ympäristökorvausjärjestelmän sitoumusten korvaustasoista. Kaikista huolestuttavin on tieto, että karjanlannan sijoittamiseen maksettavaa tukea saisi enää 30 %:lle pinta-alasta. C-alueen tuottajaliitot eivät hyväksy kyseistä esitystä. Useilla tiloilla on tehty investointeja lannan sijoituskalustoon luottaen tehdyn sitoumuksen tukitasoon. Valtio ei voi yksipuolisesti näin dramaattisesti laskea toimen tukitasoa. Viljelijät tarvitsevat ennakoitavuutta tukijärjestelmään. Lisäksi ko. sitoumus kohdistuu selkeästi aktiivista tuotantotoimintaa harjoittaville tiloille. Jos tukea joiltakin toimenpiteiltä joudutaan leikkaamaan, leikattakoon mieluummin kerääjäkasvien ja etenkin suojavyöhykenurmien tukea, jotka eivät niin selkeästi kohdistu aktiiviseen tuotantotoimintaan. Myöskään LFA-tuen tasoon ei ympäristökorvausjärjestelmän kompensatona saa puuttua.

Toisena kannanottonaan C-alueen liitot esittivät, että MTK:n vastuuhenkilöiden valintaan tulisi kehittää toimintamalli, jossa tarkasteltaisiin esim. johtokunnan kokonaisuosaamistarpeita ja tasapainoista kokoonpanoa esim. sukupuolen ja alueiden sekä tuotantosuuntien osalta. Käyttöön otettaisiin henkilövalintoja valmisteleva elin, johon valittaisiin valiokuntien valinta-alueilta jokaiselta 1 henkilö. Valmisteluelin kävisi johtokunnan kanssa sparraavan keskustelun, jonka tuloksena määriteltäisiin johtokunnan osaamisen täydentämistarpeet. Tämän jälkeen alueet tekevät esityksen, ketä tarjotaan kullekin paikalle. Tämän jälkeen valmisteluelin pyytää henkilöiden CV:t, ehkä tekee haastattelut ja tekee

esityksen valtuuskunnalle. Kaikki liittojen esittämät henkilöt ovat kuitenkin käytettävissä valintoihin valtuuskunnassa.

C-liitot katsoivat, että malli olisi mahdollista ottaa käyttöön muutaman vuoden sisällä. Ensimmäisenä askeleena tähän suuntaan voitaisiin valmistella kysymysasetitettäväksi johtokunnan jäsen ehdokkaille seuraavassa valtuuskunnan kokouksessa.

C-liittojen kokouksen jälkeen tilaisuus jatkui kaikkien tuottajaliittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien tapaamisella, joka jatkui seuraavana päivänä vierailulla Valtran tehtaalla Suolahdella sekä siellä pidetyllä kokouksella.

## KOULUTUS

Veroasioita koulutettiin liiton toimesta 3.2. Rantsilassa sekä 4.2. Haapavedellä. Lisäksi yhteistyössä Kantri-Yritys -hankkeen kanssa 2.2. Hyrynsalmella ja 3.2. Vaalassa. Kouluttajana toimi Hannu Vuoriniemi MTK-Keski-Suomesta. Yhteensä näissä tilaisuuksissa kävijöitä oli hieman vajaa 70.

Maakunnallisia tuki-infoja oli kolme tilaisuutta; 11.3. Muoksella, 12.3. Karsämäellä ja 13.3. Paltamossa. Tukihaikua olivat selventämässä Leena Ala-Orvola MTK:sta sekä Ely-keskusten ja kuntien YTA-alueiden edustajat. Tilaisuuksissa oli yhteensä noin 140 kuulijaa.

MTK Pohjois-Suomen ja MTK Lapin sekä MTK:n metsälinjan paikallistoimijoiden kanssa järjestettiin yhteiset ympäristöasiamiespäivät Rovaniemellä 8.–9.4.2015. Tilaisuudessa käsiteltiin kaavoitus- ja ympäristöpolitiikkaa, ilmastopolitiikkaa, lausuntokierroksella olevia vesienhoitosuunnitelmia sekä soidensuojeluohjelmaa. Alustajina olivat keskusliitosta Liisa Pietola, Amanda Nikkilä, Simo Takalammi ja Tommi Siivonen.

Varhaisen välittämisen treffit järjestettiin yhdessä Melan kanssa 19.5. Oulussa ja 20.5. Kajaanissa. Tapahtuma oli suunnattu mm. tukihenkilöille ja tilaisuudessa mm. käsiteltiin vaikeiden asioiden puheeksi ottamisen haasteita sekä saatiin neuvoja ko. tilanteisiin.

Hyvinvointipäivät pidettiin yhteistyössä Melan, S-pankin ja LähiTapiolan kanssa 24.11. Haapavedellä Korkatin Kartanossa sekä 11.12. Paltamossa Jättiläisenmaassa. Tilaisuudet oli suunnattu viljelijöille ja niihin saapui yhteensä 90 osallistujaa. Tilaisuuksissa kuultiin mm. psykologin luento aiheesta "Miten jaksan työssäni" sekä pohdittiin tilan talousasioiden hallintaa.

Liiton alueelta aloitti kolme nuorta luottamushenkilöä MTK:n vaikuttajavalmennuksen, joka jatkuu vuoden 2016 puolella.

## TIEDOTUSTOIMINTA

Liiton toimittama UutisJyvät-lehti ilmestyi vuoden aikana kaksi kertaa. Lisäksi jäsentiloille lähetettiin MTK:n toimesta jäsenlehti Mainio neljä kertaa vuodessa. Liitto lähettää neljä kertaa vuodessa sähköpostitse neljännesvuositiedotteen yhdistysten kautta jäsenille. MTK Pohjois-Suomi antoi vuoden 2015 aikana ainakin 20 lausuntoa, tiedotetta tai kannanottoa julkisuuteen. Erityisen paljon tiedotusvälineitä kiinnostivat pyttipannutapahtuma keväällä ja MTK:n osallistuminen Brysselin mielenosoitukseen syksyllä. MTK:n mediaseurannan tietojen perusteella vuonna 2015 esimerkiksi alueemme päämedioista Kalevassa oli 223 jutussa maininta MTK:sta, Kainuun sanomissa 150 kertaa, Yle Oulussa 34 kertaa ja Yle Kainuussa 51 kertaa.

Puolueisiin ja kansanedustajiin pidettiin yhteyttä aktiivisesti ja aina kulloisenkin edunvalvonnallisen tilanteen mukaisesti. Liitto tekee yhteistyötä kaikkien puolueiden kanssa. Näkyvin viestintätapahtuma poliitikkojen suuntaan oli tilavierailujen järjestäminen kansanedustajille 17.8.2015 Lumijoella Kaarlo Sutelan lypsykarjatilalle ja Kalevi ja Heikki Kuokkasen perunatilalle. Tilakäynnillä haluttiin esittää konkreettisesti kansanedustajille, miten huono satokausi ja vaikea taloudellinen tilanne maataloilla vaikuttaa ja esitellä keinoja tilojen taloustilanteen parantamiseksi. Tilavierailuille osallistui 11 Oulun vaalipiirin kansanedustajaa ja 2 kansanedustajan avustajaa.

Syksyn kokouskierroksen avauksessa Pyhäjoella 2.11.2015 vieraana oli Europarlamentaarikko Petri Sarvamaa.

Maaseudun kehittäjä- ja viranomaisorganisaatioiden yhteistyöelimenä Pohjois-Pohjanmaalla toimii maaseutuvuorokunta, jossa Pohjois-Pohjanmaan ELY:n, ProAgria Oulun, Suomen Metsäkeskuksen, Luken ja MTK Pohjois-Suomen edustajat keskustelevat luottamuksellisesti sektorin kehittämiseen vaikuttavista ajankohtaisista asioista.



Kansanedustajat tutustuivat Lumijoella satonäkymiin.

## HANKETOIMINTA

Tuottajaliitto sai Kainuun Liitolta pienen hankerahoituksen, jolla voitiin hakea tietoa, löytykö talousvaikeuksissa olevilta tiloilta mitään yhteistä nimittäjää. Hanke oli nimeltään Kainuun maatalojen kriisi-hanke. Hankkeessa kartoitettiin kriittisessä taloudellisessa tilanteessa olevia maatiloja Kainuussa. Etenkin vasta investointeja toteuttaneet sekä nuoret viljelijät, joiden riski ajautua vakaviin kannattavuusongelmiin nykyisessä tilanteessa ovat suurimmat, olivat kohderyhmänä. Näille kriisialteimmassa tilanteessa oleville tiloille tarjottiin kohdennetusti hankkeen kautta neuvonta-apua, jossa tilan toiminta käytiin läpi ja selvitettiin keinot talousongelmien oikaisemiseksi. Hankkeen kautta tarjottiin neuvontapalvelua yhden päivän ajan ja tilan omavastuu suunnittelusta neuvontakustannuksesta oli 20 %. Hankkeeseen lähti mukaan 11 maatila.

Vuoden aikana liitossa valmisteltiin MaaseutuHarava-hanketta, jossa tavoiteltiin Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan

1. maaseutuyrittäjyyden jatkuvuuden turvaamista ja omistajanvaihdosten edistämistä sekä maaseutuyrittäjyyden kannattavuuden ja kilpailukykyyn kehittämistä yhdessä muiden maaseututoimijoiden kanssa
2. maatalojen ja maaseutuyrittäjien toimintaedellytysten ja osaamisen kehittämistä muuttuvassa toimintaympäristössä
3. maaseudun eri kehittämistahojen ja sidosryhmien yhteistyön lisäämistä sekä päällekkäisyyksien ehkäisemistä maaseudun kehittämistyössä
4. ihmisten kiinnostuksen lisäämistä maatalouden innovaatioista, ruokaturvallisuudesta, eläinten hyvinvoinnista ja ympäristöosaamisesta
5. maaseudun sekä maa- ja elintarviketalouden positiivisen imagon parantamista

Hanke ei kuitenkaan sopinut Pohjois-Pohjanmaan ELY:n rahoitettaviin hankkeisiin, jolloin valmistelua jatkettiin hankkeen toteuttamiseksi pelkästään Kainuun alueella ja sinne muokatulla hankesuunnitelmalla.

## Maataloustuottajain Pohjois-Suomen liiton henkilöjäsenet 31.12.2015

### Viljelijäjäsenet ja viljelmät peltopinta-alaueittain

Kunta ja/tai tuottajayhdistys	Tukia hakeneita tiloja (MMM)	Järjestäytymisaste tiloista	Tukia hakeneiden tilojen ha	Järjestäytymisaste hehtaareista	Jäsenten tiloja, kpl	Jäsenten peltoviljelytiloja, kpl yli 0,01 ha	Yht. peltopinta, ha	Perh. jäsen	Muita henk. jäsen	Kunniajäsenet	Jäsenet yhteensä 30.12.2015	2014	Lis. / väh.
Haapajärvi	182	74,2	9050,90	76,2	199	453	6900	453	26	0	685	692	-7
Haapavesi	212	80,2	13170,00	87,3	211	170	11501	410	13	0	642	687	-45
Hailuoto	32	68,8	2870,90	50,4	36	22	1446	49	1	0	92	94	-2
Hyrnsalmi	51	78,4	1166,40	80,0	57	40	934	94	3	0	154	156	-2
Ii (kunta)	93		2520,40										
Iinseutu (Ii ja Yli-Ii)					91	62	2572	126	5	0	232	249	-17
Kajaani (kaupunki)	99		4039,10										
Kajaani					43	30	937	45	12	0	102	108	-6
Vuolijoki					44	34	2035	77	1	0	124	131	-7
Kempele (kunta)	55		2410,60										
Kuhmo	142	79,6	4249,20	76,6	162	113	3257	233	4	0	414	433	-19
Kuusamo	184	61,4	5533,30	67,6	164	113	3740	280	11	0	462	514	-52
Kärsämäki	132	73,5	7624,70	82,1	117	97	6258	234	3	1	369	373	-4
Liminka	123		9559,50										
Liminka					85	74	5630	130	7	0	227	246	-19
Ala-Temmes					33	24	2077	57	3	1	95	97	-2
Lumijoki	80	71,3	5849,90	58,5	68	57	3422	103	4	1	184	200	-16
Merijärvi	57	89,5	2898,60	74,2	69	51	2151	129	2	0	201	214	-13
Muhos	147	51,0	8316,10	59,0	101	75	4904	204	8	4	318	349	-31
Nivala	346	78,6	18058,40	88,1	361	272	15908	670	8	0	1046	1109	-63
Oulainen	142	78,9	6547,00	82,5	156	112	5403	273	9	0	446	487	-41
Oulu (kaupunki)	322		10213,40										
Oulunseutu					106	80	3614	184	33	2	340	342	-2
Haukipudas					42	28	608	76	9	0	135	135	0
Kiiminki					26	20	556	55	0	0	86	91	-5
Ylikiminki					94	67	1777	156	5	0	261	265	-4
Paltamo	69	71,0	2245,10	65,7	86	49	1476	119	13	0	220	234	-14
Pudasjärvi	130	71,5	4149,20	71,8	135	93	2980	229	12	1	390	395	-5
Puolanka	61	55,7	2646,90	60,8	53	34	1610	92	3	0	156	168	-12
Pyhäjoki	105	89,5	5049,10	88,1	134	94	4448	324	2	0	466	478	-12
Pyhäjärvi	137	75,2	6497,00	72,7	153	103	4726	260	6	1	429	506	-77
Pyhäntä	38	71,1	1751,30	82,5	36	27	1445	76	5	0	117	137	-20
Raahe (kaupunki)	194		10152,10										
Raahenseutu					75	49	3361	96	9	3	185	183	2
Vihanti					108	84	3656	197	14	1	322	328	-6
Ristijärvi	49	65,3	1509,00	68,6	44	32	1036	85	3	0	132	133	-1
Siiikajoki (kunta)	231		19869,40										
Siiikajoki					52	40	2381	87	11	0	158	161	-3
Ruukki					157	125	10301	227	3	0	394	401	-7
Siiikalatva (kunta)	331		17982,90										
Kestilä					71	62	3399	106	3	0	199	208	-9
Piippola					42	33	1464	72	3	0	120	128	-8
Pulkkilä					61	52	2744	100	0	0	168	168	0
Rantsila					101	72	4518	140	3		254	281	-27
Sotkamo	205	74,1	8552,10	77,2	209	152	6603	305	13	1	537	566	-29
Suomussalmi	106	45,3	2993,00	58,6	83	48	1755	113	0	0	205	225	-20
Taivalkoski	74	63,5	1859,10	65,3	63	47	1213	93	5	0	164	167	-3
Tyrnävä (kunta)	173		11640,70										
Tyrnävä					149	118	8761	248	11	0	417	484	-67
Temmes					49	22	914	109	109	0	164	174	-10
Utajärvi	98	72,4	4578,30	75,9	99	71	3474	152	1	2	256	284	-28
Vaala	101	68,3	6818,00	74,7	94	69	5092	203	1	0	300	301	-1
Tuottajaliitto yht.	4 501	77,09	222371,44	73,3	4319	3470	162991	7471	397	18	12368	13082	-714

# Tilinpäätös vuodelta 2015

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
<b>Varsinainen toiminta</b>		
Tuotot		
Koulutus- ja kurssitoiminta	23 867,70	218 658,14
Riskienhallintayhteistyö	4 127,66	5 751,00
Tilaus- ja ilmoitustuotot	10 455,00	8 728,10
Saadut korvaukset	24 131,06	32 308,76
Muut yleistuotot	16 728,08	19 335,37
	<b>79 309,50</b>	<b>284 781,37</b>
Kulut		
Palkat ja palkkiot	-217 654,16	-293 952,54
Henkilösivukulut	-47 096,32	-73 935,77
Poistot	-615,95	-821,27
Vuokrat	-15 628,92	-15 715,02
Koulutus- ja kurssitoiminta	-16 921,00	-28 326,60
Matkakulut	-35 585,72	-45 763,29
Kokoukset ja tilaisuudet	-25 199,47	-69 610,92
Painatuskulut	-14 010,10	-15 458,14
Johtokunta ja valiokunnat	-42 847,79	-37 335,68
Toimistokulut	-46 127,92	-69 039,47
Huoneistokulut	-9 678,06	-6 229,14
Suhdetoiminta	-15 275,59	-12 274,01
Jäsenmaksut	-213 738,00	-209 020,00
Vakuutukset	-2 286,39	-2 127,77
Muut vars. toiminnan kulut	-8 271,99	-13 074,97
	<b>-710 937,38</b>	<b>-892 684,59</b>
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	<b>-631 627,88</b>	<b>-607 903,22</b>
<b>Varainhankinta</b>		
Tuotot		
Jäsen- ja kannatusmaksut	552 717,96	547 246,73
Kulujäämä	<b>-78 909,92</b>	<b>-60 656,49</b>
<b>Sijoitus- ja rahoitustoiminta</b>		
Tuotot	64 331,89	155 658,21
Kulut	-16 466,34	-24 965,80
Kulu-/tuottojäämä	<b>-31 044,37</b>	<b>70 035,92</b>
<b>Satunnaiset erät</b>		
Tuotot		
<b>Tilinpäätössiirrot</b>		
Varausten muutos	12 614,09	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<b>-18 430,28</b>	<b>70 035,92</b>

TASE	31.12.2015	31.12.2014
<b>Vastaavaa</b>		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Osakehuoneistot	165 410,98	165 410,98
Kalusto	1 847,85	2 463,80
	<b>167 258,83</b>	<b>167 874,78</b>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	515 060,96	464 014,46
Liittotili, MTK	1 095 830,60	1 043 430,85
	<b>1 610 891,56</b>	<b>1 507 445,31</b>
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Myyntisaamiset	7 692,51	23 138,33
Jäsenmaksusaamiset	10 000,00	
Saamiset hankkeelta	4 813,14	278 189,04
Siirtosaamiset	39 711,80	58 575,55
	<b>62 217,45</b>	<b>359 902,92</b>
Rahat ja pankkisaamiset	76 360,85	86 303,06
	<b>1 916 728,69</b>	<b>2 121 526,07</b>
<b>Vastattavaa</b>		
Oma pääoma		
Sidotut rahastot	374 738,60	374 738,60
Muut rahastot	353 471,78	353 471,78
Edellisten tilikausien ylijäämä	338 388,69	268 352,77
Kuluvan tilikauden ylijäämä/alijäämä	-18 430,28	70 035,92
	<b>1 048 168,79</b>	<b>1 066 599,07</b>
Varaukset		
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset		12 614,09
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen (Yhdistyst.MTK)	812 706,22	864 884,30
Lyhytaikainen	55 853,68	177 428,61
	<b>868 559,90</b>	<b>1 042 312,91</b>
	<b>1 916 728,69</b>	<b>2 121 526,07</b>

# Johtokunnan toimintakertomus vuodelta 2015

## Järjestö

Maataloustuottajain Pohjois-Suomen liiton jäseninä ovat alueen 43 maataloustuottajain yhdistystä ja yhdeksän yhteisöjäsentä: OSK ItäMaito, OSK Pohjolan Maito, Lihakunta, Pohjois-Pohjanmaan Osuuspankkiliitto, LähiTapiola Pohjoinen, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa, MHY Länsi-Kainuu, MHY Ylä-Kainuu ja MHY Kainuu. Maataloustuottajain yhdistyksissä oli toimintavuoden lopussa 4 319 jäsentilaa ja yhteensä 12 494 henkilöjäsentä.

Liiton toiminta tukeutuu vahvasti yhdistysten aktiiviseen toimintaan. Perusjäsenistömme koostuu niin maa- ja metsätaloudenharjoittajista kuin maaseutuyrittäjistä. Järjestöä arvostetaan yhteiskunnallisena vaikuttajana ja vaikutusvalta jäsenistöä koskevissa asioissa on merkittävä. Mahdollisimman korkea järjestäytymisaste antaa hyvän lähtökohdan hoitaa edunvalvontaa. Liiton ajamien asioiden näkyvyys tiedotusvälineissä on kuluneena vuonna ollut varsin hyvä.

Kuluneen vuoden alussa metsänhoitoyhdistykset siirtyivät MTK:n jäseniksi. Vuosi oli järjestöuudistuksen osalta uusien toimintatapojen opettelemisen ja uuteen järjestökenttään totuttelemisen aikaa. Vuosi alkoi tuottajaliittojen ja metsänhoitoyhdistysten yhteisillä toimihenkilöpäivillä Tampereella, jossa paikalla oli 700 metsänhoitoyhdistysten ja MTK:n sekä tuottajaliittojen toimi- ja luottamushenkilöä.

## Toimintaolosuhteet

Maataloustuottajain Pohjois-Suomen liitto MTK Pohjois-Suomi ry:n kuudes toimintavuosi oli lähistorian hankalin maatalousväestölle. Edellisenä syksynä voimaan astuneet Venäjän kaupan rajoitteet laskivat tuottajahintoja monissa tuotantosuosunnissa, erityisesti maidolla, sianlihalla ja perunalla. Kauppa katsoi tilanteen sopivaksi aloittaa elintarvikkeiden halpuuttamiskampanjan, joka ei ainakaan tukenut elintarvikkeiden hintatasoa. Satokauden sää vuonna 2015 oli poikkeuksellisen huono. Liialliset sateet vaivasivat viljelmiä keväästä lähtien käytännössä koko kesän ja lämpösumma jäi matalaksi. Sadonkorjuu venyi yleisesti lokakuulle saakka. Peltojen heikko kantavuus esti nurmirehun korjuun ja polkeentuminen pilasi kasvustoja. Etenkin Koillismaalla oli selkeä rehupula talven lähestyessä.

Tässä tilanteessa vielä tukijärjestelmien hallintokin petti viljelijän. Jo alkuvuodesta oli tiedossa, että uuden tukioh-



Metsäuudistuksen jälkeen Tampereen toimihenkilöpäivillä riitti väkeä.

jelman maksatukset venyvät myöhäisemmäksi kuin mihin tähän mennessä oli totuttu. Maksatusten jatkuva lykkääntyminen jo sovituksi kiristi kuitenkin hermoja ja viimeiset tälle kalenterivuodelle kuuluneet maksatuserät saatiin maksuun vasta niukasti joulun alla. Tukijärjestelmä itsessään osoittautui juuri niin monimutkaiseksi kuin etukäteen pelättiin. Se monilta osiltaan ohjaa pellon käyttöä pois tuotantoa tavoittelevasta viljelystä ja vähentää maataloudesta toimeentulonsa saavien tukia.

## Edunvalvonta- ja muu toiminta

Vuoden aikana edunvalvontatyössä tärkeimpänä asiana oli viljelijöiden jatkuvasti huononevan taloudellisen tilanteen helpottaminen. Vuoden alussa tapahtuneen maidon tuottajahinnan laskun jälkeen hinnasta oli hävinnyt puolessa vuodessa noin neljännes. Venäjän markkinat pysyivät suljettuina EU:n maataloustuotteilta koko vuoden ajan. Korvaavia markkinoita elintarvikkeille ei pystytty nopeasti löytämään ja Euroopan elintarvikemarkkinat olivat sekaisin.

MTK ajoi aktiivisesti tuottajille kriisitukea. On kohtuuton, että EU:n ulkopoliittisista toimista Ukrainan sodan takia johtuvat pakotteet kaatuivat yksinomaan maanviljelijöiden maksettaviksi. EU:lta ja Suomen kansallisista varoista pystyttiin saamaan jonkin verran kompensoivaa tukea, mutta ne jäivät kokonaisuutaltaan vähäisiksi.

Satokausi muodostui katovuodeksi. Säilörehua ei monin paikoin pystytty korjaamaan liian märillä pelloilla. Myös nii-

tettyjen lohkojen kasvu oli viileissä olosuhteissa heikkoa. Kylvöt venyivät jatkuvien sateiden takia hyvin pitkälle. Järjestö teki voimakkaasti töitä, että viimeinen mahdollinen kylvöpäivä saatiin lykättyä 21.7. saakka. Aivan kaikkia kylvöjä ei silti kuluneena vuonna saatu tehtyä. Puinnit ja muu sadonkorjuu venyi myöhään syksyyn. Sato kärsi tuotteesta riippumatta määrä- ja laatutappioista, mikä aiheutti viljelijöille lisäkustannuksia.

Elintarvikkeiden halpuuttamiskampanja, joka alkoi syksyllä 2014 S-ryhmän myymälöissä, suututti maatalousväkeä. Kotimaisten elintarvikkeiden annettiin ymmärtää olevan kalliita ja niiden kuluttajahintatason painaminen alemmas otettiin välineeksi kauppojen välisessä kilpailussa. Maanviljelijät kokivat tämän oman ammattinsa ja toimeentulonsa halpuuttamisena. MTK vaati ruokaketjun toimijoille kullekin kohtuullista osaansa ja julisti reiluuttamiskampanjan. Sen symbolina järjestettiin 27.4. valtakunnallinen pyttipannutahtuma, jossa myytiin kuluttajille pyttipannua tuottajahintaan; 0,30 euroa / annos. Kampanjan tapahtumia järjestettiin MTK Pohjois-Suomen alueella Oulussa ja Kajaanissa, joissa ruokailijoita oli yhteensä liki 800 henkilöä. Tapahtuma sai suuren valtakunnallisen huomion.

Brysselissä järjestettiin elintarvikkeiden kauppapakotekriisin seurauksista kärsivien maanviljelijöiden mielenosoitus 7.9.2015, jolloin maatalousministerit kokousoivat kaupungissa. Suomesta mielenosoitukseen osallistui MTK:n organisoimana 20 henkilöä, joista kaksi MTK Pohjois-Suomesta; Jari Ahlholm ja Urpo Heikkinen. EU myönsi mielenosoituksen tuloksena 500 miljoonaa euroa kriisitukea jäsenmaiden maataloudelle, mutta siitä vain vajaa 9 miljoonaa euroa kohdistui Suomeen.

Keväällä pidettyihin eduskuntavaaleihin liittyen ei paikallisesti järjestetty tapahtumia tuottajaliiton toimesta. Sen sijaan koetettiin saada syntymään sähköistä vaalikeskustelua liiton facebook-sivuilla viikoittain vaihtuvasta teemasta. Ajatuksena oli, että somen kautta keskustelu saavuttaisi suuremman yleisön kuin vaalitulaisuudet. Keskustelu jäi facebookin sivuilla kuitenkin kohtuullisen laimeaksi. MTK antoi ilmaisen esittelymahdollisuuden kaikille MTK:n jäseninä oleville kansanedustajaehdokkailla omassa lehdessään Uutisjyvissä. Muuten liitto ei tukenut ehdokkaiden vaalikampanjointia.

Kuluneen vuoden aikana liitto ajoi aktiivisesti etenkin tukijärjestelmän epäkohtien korjaamiseen ja lomitukseen uudistukseen liittyviä asioita. Tukihaun edetessä vaikutettiin keväällä viimeisen kylvöpäivän siirtämiseen ja syksyllä tukimaksatusten aikatauluihin. Nautarekisterimerkintöjen viivästymisestä aiheutuneet suurimmat sanktiot saatiin edunvalvonnan kautta vältettyä. Ympäristökorvausjärjestelmän tiettyjen nurmettamistoimenpiteiden suosio yllätti hallinnon. MTK vaikutti siihen, että sekä näistä aiheutuvat tukileikkaukset muihin toimenpiteisiin että kansallisen tuen leikkaukset kohdistuivat mahdollisimman siedettävällä tavalla. Nitraattiasetuksen laadinnassa tapahtuneisiin kömmähdyksiin

jouduttiin puuttamaan useaan kertaan ja asetus onkin jo aukaistu uudelleen tarkasteltavaksi kaksi kertaa laatimisen jälkeen.

MTK Pohjois-Suomi toimii aktiivisesti kummassakin maakunnassa sidosryhmäverkostoissa yhteistyössä kumman ELY-keskuksen, ProAgrioiden, alan oppilaitosten ja tutkimuslaitosten kanssa sekä metsäalan organisaatioiden kanssa. Tämä on näkynyt Kainuussa mm. uuden ohjelmakauden Kainuun maa- ja elintarviketalouden teemaohjelman 2014–2020 valmistelussa ja MaaseutuHarava-hankkeen valmistelussa. Pohjois-Pohjanmaalla mm. ns. maaseutuviisikko kokoontuu säännöllisesti vaihtamaan ajatuksia. Säännöllisiä tapaamisia Pohjois-Suomen AVI:n läänineläinlääkäreiden kanssa jatkettiin kuluneena vuonna. MTK Pohjois-Suomen toimihenkilöt ja luottamushenkilöt toimivat useiden hankkeiden ohjausryhmissä ja erilaisissa työryhmissä.

Liiton tuottajayhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien neuvottelupäivät pidettiin keväällä 19.2. Rokualla ja syksyllä 15.–16.11. Kalajoella

MTK Pohjois-Suomi hoitaa valtakunnan ja EU-tason maatalous- ja maaseutupoliittista edunvalvontaa järjestön sisällä myös C-alueen tuottajaliittojen yhteistyön pohjalta. Tarja Bäckman toimi vuonna 2015 C-alueen liittojen sihteerinä. Tarja Bäckman oli myös mukana työryhmässä, joka valmisti MTK:n kannanvalmistelulla olevaan aluehallintouudistukseen.

Eero Isomaa oli MTK:n johtokunnan jäsenenä valtakunnan tasolla ja oli myös MTK:n maitovalioikunnan puheenjohtaja. Kuluneen vuoden aikana alueen metsänhoitoyhdistysten edustajana valtuuskunnassa oleva Matti Heikkilä Siikajoelta toimi MTK:n valtuuskunnan 2. varapuheenjohtajana.

## Hallinto

MTK Pohjois-Suomen korkein päättävä toimielin on liiton yleinen kokous. Kokoukseen jäseninä olevat tuottajayhdistykset voivat valita yhden edustajan aina alkavaa 100 jäsentä kohti. Yhteisöjäsenten edustajamäärä on yksi edustaja jäsenyhteisöä kohti.

Liiton kevätkokous pidettiin 29.4.2015 Limingassa, Limingan kansanopistolla. Kokoukseen osallistui yhdistyksistä 90 virallista kokousedustajaa ja yhteisöistä 3 edustajaa. Yhteensä kokouksessa oli osallistujia 93 henkilöä. Kokouksen pääpuhujana oli MTK:n maitoasiamies Ilkka Pohjamo.

Liiton syyskokous pidettiin 30.11.2015 Muhoksella Koivu ja tähti -kulttuurikeskuksessa. Kokoukseen osallistui yhdistyksistä 122 virallista kokousedustajaa ja yhteisöjäsenistä 5 edustajaa. Yhteensä kokouksessa oli osallistujia 149 henkilöä. Kokouksen ajankohtaiskatsauksen esitti MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Tommi Lunttila. Kokouksessa jaettiin kultaiset ansiomerkit ja ansiomerkit ansiotuneille luottamus- ja toimihenkilöille.



Järjestöuudistusta käytännössä, Oulun toimiston kaikki tilat otettiin MTK:n käyttöön ja tukittu väliovi aukaistiin jälleen.

Liiton 10-jäseninen johtokunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Johtokunnan järjestäytymiskokouksessa 13.1.2015 Tyrnävällä johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Jari Ahlholm Kärsämäeltä ja varapuheenjohtajaksi maatalousyrittäjä Tuija Korhonen Sotkamosta.

MTK:n valtuuskunnassa liittoa edustivat Jari Ahlholm, Tuija Korhonen, Ari Varis, Jukka Ojantakanen ja Pekka Hallikainen. MTK:n johtokunnan ja MTK:n säätiön hallintoneuvoston jäsenenä, ja MTK:n maitovaliokunnan puheenjohtajana oli Eero Isomaa. Toisena MTK:n säätiön hallintoneuvoston jäsenenä oli Pentti Keränen.

MTK:n muissa valiokunnissa edustajina olivat Harri Pelto aluekehitysvaliokunnassa, Liisa Myllylä hyvinvointivaliokunnassa, Samuli Leinonen luomuvaiokunnassa, Timo Hyvönen maaseutuyrittäjyysvaliokunnassa, Inga Manninen nautajaostossa, Janne Matinlauri perunavaiokunnassa, Jari Ahlholm tuotantotalousvaliokunnassa ja Urpo Heikkinen ympäristö- ja maapoliittisessa valiokunnassa.

Liiton johtokunnan alaisuudessa toimivat maaseutunurten, maaseutuyrittäjä-, kuluttaja-, sosiaali- ja luomuvaiokunnat sekä toiminnan tarkastajat. Työvaliokunta ei toiminut vuonna 2015. Maa- ja ympäristöpoliittinen valiokunta toimi

yhdessä MTK metsälinjan ja Maataloustuottajain Lapin liitto MTK Lapin kanssa. Porotalousvaliokunta oli yhteinen MTK Lapin kanssa.

MTK Pohjois-Suomella on edustus molempien maakuntien maakunnan yhteistyöryhmissä. Kainuun MYR:ssä MTK:n edustajana on Markku Karjalainen ja Pohjois-Pohjanmaan MYR:ssä Tarja Bäckman.

## Henkilöstö

Liiton toimihenkilöitä olivat toiminnanjohtaja Tarja Bäckman, kenttäpäällikkö Markku Karjalainen (vuorotteluvapaalla 1.1.–23.9.2015) sijaisena Anita Mäkipelto, järjestöagrobiologi Sirpa Törmikoski ja toimistos sihteeri Johanna Vaittinen.

Liiton toimihenkilöistä Tarja Bäckman, Sirpa Törmikoski ja Johanna Vaittinen työskentelivät liiton Oulun toimistolla, Markku Karjalainen ja Anita Mäkipelto liiton Kajaanin toimistolla.

## Talous

Tilikauden tulos oli 18 430,28 euroa alijäämäinen. Tilikauden alijäämän aiheutti pääasiassa sijoitustoiminnan aikaisempia vuosia alhaisempi tuotto ja Kainuun maa- ja metsäsaatiön aikaisempia vuosia pienempi avustus sekä toisaalta muutamat ennakoimattomat suuret menoerät, joihin kuuluvat esim. pyttipannutapahtuman kulut ja ostetut asiantuntijapalvelut.

Muilta osin liiton toiminta vastasi talousarviota ja toimintasuunnitelmaa.

Jäsenmaksutuotot yhdistyksiltä ja yhteisöjäseniltä olivat 552 717,96 euroa ja liiton maksamat jäsenmaksut 213 738,00 euroa. MTK Pohjois-Suomen omaisuutta on sijoitettu osake-huoneistoihin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä liittotilille keskusliittoon. Taseen loppusumma oli vuoden lopussa 1 916 728,69 euroa ja oma pääoma 1 048 168,79 euroa.

Ennen liiton Oulun toimiston remonttia tehty investointivaraus on nyt purettu. Oulun toimistosta otettiin vuokralaiselta MTK:n metsätoimihenkilön toimitilaksi takaisin järjestön käyttöön osa huoneistoa, johon tehtiin pintaremonttia.



## TILINTARKASTUSKERTOMUS

### Maataloustuottajain Pohjois-Suomen Liitto MTK-Pohjois-Suomi ry:n jäsenille

Olemme tilintarkastaneet Maataloustuottajain Pohjois-Suomen Liitto MTK-Pohjois-Suomi ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.- 31.12.2015. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

### Johtokunnan ja toiminnanjohtajan vastuu

Johtokunta vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Toiminnanjohtajan on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

### Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä olennaista virheellisyttä ja siitä, ovatko johtokunnan jäsenet ja toiminnanjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhdistystä kohtaan, taikka rikkoneet yhdistyslakia tai yhdistyksen sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisällyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhdistyksessä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet, mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

### Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Oulussa 4. päivänä huhtikuuta 2016

  
Janne Pesonen  
HT

  
Kirsi Kontro  
HT

**TOIMINNANTARKASTUSVALIOKUNNAN KOKOUS**

Aika 4.4.2016 kello 11.00 -  
Paikka Liiton toimisto, Oulu

## Läsnä

Tyni Kauko, toiminnantarkastaja  
Törmä Juha, toiminnantarkastaja

Kontro Kirsi, tilintarkastaja  
Pesonen Janne, tilintarkastaja

Ahlholm Jari, liiton puheenjohtaja  
Bäckman Tarja, toiminnanjohtaja  
Vaittinen Johanna, toimistos sihteeri

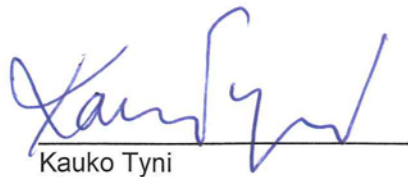
Liiton johtokunnan puheenjohtaja Jari Ahlholm kertoi ajankohtaisista asioista. Käytiin läpi vuoden 2015 toimintaa sekä tilinpäätöstä. Keskusteltiin johtokunnan toiminnasta sekä liiton toimista viljelijöiden haastavasta taloustilanteesta. Liitto on mm. ollut mukana keskustelemassa rahoituslaitosten kanssa viljelijöiden taloustilanteesta, ottanut kantaa lomituskysymyksiin sekä tukimuutoksiin ja maksuaikatauluihin sekä pyrkinyt vaikuttamaan kansanedustajiin vaalivuonna.

Todettiin toiminnan vastanneen sekä toimintasuunnitelmaa että talousarviota, mutta ennen kaikkea toiminta on vastannut vuoden erityishaasteita (vaalivuosi, katovuosi, muuttunut tukipolitiikka, lomituserämuutokset, tukimaksatukset ja haastava markkinatilanne).

Tilintarkastajat kertoivat suorittamansa tarkastuksen periaatteista ja totesivat liiton kirjanpitoa ja taloutta hoidetun suunnitelmallisesti ja säädösten mukaisesti. Tilintarkastajat totesivat, että tilikauden tappio muodostuu toisaalta budjetin ylittäneestä edunvalvontatyöstä (mm. pyttipannutapahtuma) ja toisaalta siitä, ettei vuonna 2015 ole realisoitu sijoitusomaisuutta ja näin saatu myyntivoittoja kuten edellisinä vuosina on tapahtunut.

Toiminnantarkastajat pitivät tärkeänä johtokunnan tiedottamista yhdistyksille, vuonna 2015 tiedotus on toiminut hyvin. Toimintavuonna tehty vahva edunvalvontatyö tulisi saada jatkossa näkyväksi myös tuottajainnoina.

Oulussa 4.4.2016


  
Kauko Tyni


  
Törmä Juha

[www.mtk.fi](http://www.mtk.fi)

